ANUL 20

"Aceiaşi parlamentari din categoria fostului tovarăş Guşă şi fostului tovarăş Ceafă, deveniţi deputatul Guşă şi senatorul Ceafă, cărora investirea parlamentară le asigură imunitate, călătoresc în străinătate pe banii contribuabililor, posedă maşini scumpe, îşi construiesc vile după vile şi-şi fac siesta în fotoliile comode ale sălilor de şedinţe, iar când se trezesc, între două căscaturi, constată că nu este cvorum şi că se pot duce acasă. Acelaşi guvern alcătuit din ciurucuri, care la puţin timp de la instalare trebuie înlocuiţi – fie pentru incompetenţă, fie pentru corupţie. Dar mai cu seamă aceeaşi sărăcie care, pe scară largă, le anihilează oamenilor demnitatea, făcându-i să se umilească primind pomeni de la potentaţi patibulari ca Vanghelie, Becali sau Mazăre... "

Gabriel CONSTANTINESCU

credinţă
iubire
speranţă

PUNCTE CARDINALE

ANUL XX
Nr. 10/238
OCTOMBRIE 2010
16 PAG. – 5 lei

PERIODIC INDEPENDENT DE ORIENTARE NATIONAL-CRESTINĂ

Circulaţie în afara României: AUSTRIA, GERMANIA, GRECIA, FRANŢA, ELVEŢIA, SUEDIA, SPANIA, CANADA, STATELE UNITE, AUSTRALIA

CE CONTEAZĂ CINE GUVERNEAZĂ?

Cu actuala clasă politică, România nu are nici o şansă. 20 de ani ne-am căznit să observăm diferenţe sau măcar nuanţe între partide şi politicieni, de ni s-au înceţoşat ochii. Am încercat să distingem ceva care ne-ar fi putut motiva votul. Ne-am iluzionat şi am mers la urne. Am căutat ceva ce nu există. O demonstrează şi o scurtă analiză a trecutului politic al membrilor guvernului Boc (inclusiv a celor demişi în pragul acestei toamne).

Dacă ar fi existat diferenţe, n-ar fi fost posibile transferuri de cadre în masă de la "stînga" la "dreapta" şi viceversa. Şi nici partide pretins serioase nu şi-ar fi schimbat ideologia peste noapte, devenind din socialiste democrat-creştine sau "conservatoare", ca PD(*L*) sau P(*UR*)C.

În plus, observăm că partidul de guvernămînt n-are oameni pentru funcţiile importante din stat. Deunăzi, pe un post de televiziune, Valeriu Stoica, unul dintre arhitecţii PDL, declara senin că acest partid nu funcţionează ca o instituţie, că nu are un sistem de selecţie şi de pregătire a liderilor, că ar fi trebuit să treacă la organizare încă de acum aproape doi ani etc. Şi-atunci ce caută la guvernare?

Din guvernul de pînă mai ieri făceau parte doar şase ped(el)işti veritabili (în sensul că nu au venit din alte partide), unii dintre ei crescuţi la sînul partidului de pe cînd acesta se numea FSN: **Emil Boc**, premier, **Vasile Blaga**, ministrul Administraţiei şi Internelor, **Adrian Videanu**, ministrul Economiei, Comerţului şi Mediului de Afaceri, **Radu Berceanu**, ministrul Transporturilor si Infrastructurii, **Mihai Şeitan**, ministrul Muncii, Familiei şi Protecţiei Sociale, **Daniel Funeriu**, ministrul Educaţiei, Cercetării, Tineretului şi Sportului. Cu precizarea că ultimii doi s-au alipit PDL cînd acesta a venit la guvernare.

Din cei şase pedelişti, patru au fost trimişi acasă: Videanu (cică să organizeze partidul), Berceanu, Şeitan şi Blaga (chipurile, prin „demisie de onoare"). În locul lor au fost numiţi în guvern numai doi ped(el)işti, **Anca Boagiu** (la Transporturi) şi **Traian Igaş** (la Interne), ceilalţi doi fiind foşti pesedişti, **Ion Ariton** (Economie) şi **Ioan Botiş** (Ministerul Muncii).

Am mai avut în guvern doi foşti liberali, **Sebastian Vlădescu** (Finanţe) şi **Gabriel Sandu** (Comunicaţii) şi un independent, **Mihail Dumitru** (Agricultură), care au fost remaniaţi. Înlocuitorii sînt tot venetici în PDL: **Gheorghe Ialomiţianu** (Finanţe), fost şef al Finanţelor Publice Braşov în guvernarea Năstase, **Valerian Vreme** (Comunicaţii), fost preşedinte al PNL Oneşti, şi **Valeriu Tabără** (Agricultură), fost ministru al Agriculturii în guvernul Văcăroiu din partea PUNR (dacă îşi mai aminteşte cineva de acest partid absorbit la începutul anilor 2000 în PD).

Guvernul mai are în componenţa sa patru inevitabili udemerişti, **Markó Béla**, viceprim-ministru, **László Borbély**, ministrul Mediului şi Pădurilor, **Kelemen Hunor**, ministrul Culturii şi Patrimoniului Naţional, **Cseke Attila**, ministrul Sănătăţii, doi foşti liberali, **Elena Udrea**, ministrul Dezvoltării Regionale şi Turismului, şi **Cătălin Predoiu**, ministrul Justiţiei, un fost pesedist, **Gabriel Oprea** (actual UNPR), ministrul Apărării Naţionale, şi un independent pînă mai ieri, acum devenit membru PDL (dar cu vise de reformator creştin-democrat al partidului), **Teodor Baconschi**, ministrul Afacerilor Externe.

Nu s-ar putea spune, aşadar, că nu sînt reprezentate toate curentele ideologice din politichia românească. Sigur, în mod formal, cum este totul la noi. Ce mai putem spera?

Văzînd cum s-a făcut remanierea, cred că strategia PDL este să ne arate că se poate şi mai rău – şi eventual să ne facă să-i regretăm pe cei demişi.

Eu însumi m-am înşelat, sperînd că vreun partid din cele ajunse în "Liga mare" ar putea fi mai bun decît celelalte. Luaţi, deci, acest text ca pe unul de auto-lămurire...

Claudiu TÂRZIU

Pag. 2 — România văzută cu ochii altora: *Oxford analytica*

Pag. 3 — Grecia: un NU ortodox "guvernării electronice"

Pag. 10 — Răzvan Codrescu: Modelul Dimitrie Cantemir

Pag. 15 — Părintelui Arsenie Boca, la centenar

ROMÂNIA VĂZUTĂ CU OCHII ALTORA

OXFORD ANALYTICA:

„Sistemul îi exclude pe cei dinamici şi idealişti”

(spicuiri dintr-o analiză „tristă, dar adevărată”)

Un sistem juridic imparţial este o condiţie esenţială pentru ca politicile Uniunii Europene să poată funcţiona, iar cetăţenii să profite pe deplin de oportunităţile oferite de apartenenţa la Uniune. Or, la aproape patru ani după ce România a devenit membru cu drepturi depline al Uniunii Europene, speranţele foarte mari într-un impact catalizator asupra societăţii şi economiei româneşti s-au cam risipit.

România continuă să prezinte aceleaşi caracteristici care au făcut-o să bată pasul pe loc multă vreme după prăbuşirea comunismului, din 1989. Taberele politice oscilante, care urmăresc doar funcţii şi privilegii, domină pe mai departe scena politică. Nu există proiecte serioase de dezvoltare naţională sau programe competitive supuse atenţiei electoratului. Alegătorii din clasa de mijloc văd jocul politic ca pe un spectacol media vulgar, fiind însă prea apatici ca să înlocuiască partidele discreditate cu altele noi, care să aibă o agendă în măsură să rezolve problemele vieţii publice.

În pofida privatizării radicale întreprinse la presiunile Uniunii Europene şi ale Fondului Monetar Internaţional, economia continuă să fie legată de stat. O birocraţie excesivă reglementează clipă de clipă activitatea economică. În perioadele de recesiune, afacerile mari şi mici sînt încă dependente de menţinerea relaţiilor cu oficialii binevoitori, mai ales la nivel local... Semnele unei renaşteri economice sînt anevoie de observat.

Mulţi profesionişti talentaţi şi corespunzător calificaţi aleg să emigreze, decepţionaţi de salariile mici şi de corupţia sau nepotismul practicate în mod curent. Mulţi dintre ei au ajuns la concluzia că Romania va rămîne perpetuu o ţară rău guvernată, bazată pe reţele informale de putere şi influenţă, competenţele profesionale contînd prea puţin în selecţia şi promovarea valorilor...

România nu pare în stare să ofere decît unei mici părţi din cetăţenii săi condiţii pentru o viaţă normală, scutită de grave elemente de stress şi de severe privaţiuni contextuale. Cam a zecea parte din populaţia de 21, 5 milioane a emigrat în ultimii 20 de ani, iar această rată pare în creştere...

România dispune de unele dintre cele mai importante suprafeţe agricole din Europa, ca şi de frumuseţi naturale care ar putea sta la baza unei înfloritoare industrii turistice. Cu toate acestea, persoane din interiorul sistemului politic au manipulat constant un sistem de justiţie ce se lasă cu uşurinţă orbit, acaparînd astfel multe dintre cele mai bune terenuri... Aceasta în condiţiile în care România importă astăzi majoritatea produselor agricole...

Principalul efect al integrării în Uniunea Europeană a fost acela de a stîrni un iureş al concurenţei într-o ţară care a eşuat în tentativa de a-şi moderniza instituţiile de stat şi economia. Calendarul Uniunii Europene pentru o transformare care să-i permită României să stea pe picioarele ei a fost nerealist de scurt... Faptul că modernizarea a fost în mare măsură doar declarativă este ilustrat chiar de sistemul de justiţie. Structurile menite să asigure independenţa şi eficienţa justiţiei au fost adeseori sabotate de Parlament şi de anumite reţele judiciare corupte încă dinainte de aderarea ţării la Uniunea Europeană, în 2007...

Atît sistemul de sănătate, cît şi cel de educaţie sînt devastate de corupţie şi de standardele de eficienţă tot mai scăzute. Starea jalnică a celor două instituţii naţionale strict necesare menţinerii unor condiţii de viaţă civilizate a contribuit la decizia multor profesionişti tineri de a părăsi ţara...

Tendinţa majorităţii românilor, inclusiv a celor din clasa de mijloc, este aceea de a evita cît mai mult cu putinţă statul sau de a încerca să-şi găsească patroni în măsură să-i protejeze de lipsurile mereu mai acute...

În anii '90, intelectualitatea şi societatea civilă în sens larg fuseseră privite ca forţe ale modernizării, dar treptat, cu numai cîteva notabile excepţii, şi-au pierdut imaginea independentă. Mogulii economici, care au beneficiat de vînzările bunurilor de stat, făcute în pripă şi nu o dată politizate, au ajuns să cumpere tăcerea multor intelectuali care protestaseră anterior împotriva corupţiei. Organele de presă cu influenţă locală au fost cumpărate de moguli, mulţi cu rădăcini în perioada comunistă, care au fost principalii beneficiari ai procesului de privatizare... Posturi private de televiziune cu larg impact public caută să discrediteze chiar şi reformele cele mai prudente...

Singura instituţie care se bucură de un incontestabil prestigiu popular rămîne Biserica Ortodoxă...

Milioane de români dispun potenţial de valorile şi energia care ar putea reorienta ţara într-o direcţie mai bună. De regulă, unii ca aceştia sînt însă excluşi de la putere, iar mulţi dintre ei au ajuns deja la convingerea că este mai bine să plece decît să trăiască într-o ţară care bate pasul pe loc şi unde reformele par din ce în ce mai iluzorii...

TIMPUL CREDINŢEI

Din a doua jumătate a lunii septembrie, apare la Bucureşti, în fiecare zi de joi, o nouă publicaţie, *Timpul*, care conţine şi o pagină religioasă creştină: *Timpul credinţei* (http://www.ziarultimpul.ro/category/cultura/religie/).

Directorul fondator al noii publicaţii este d-l Petre Mihai Băcanu, coordonatorul paginilor culturale este d-l Dan Stanca, iar pagina de religie este realizată de d-l Marius Vaşileanu.

***Timpul* de Bucureşti îi readună pe cei mai buni jurnalişti pe care i-a avut *România liberă* din 1990 încoace, dar pe care n-a ştiut să-i păstreze, preferînd pînă la urmă aventurismul ieftin al turturicilor plouate.**

Desigur, criza (pe fondul căreia, de regulă, publicaţiile dispar, nu apar) nu reprezintă contextul favorabil pe care *Timpul* l-ar fi meritat, dar poate că tocmai acest fapt îl face mai simpatic, meritînd tot sprijinul oamenilor serioşi. Iar sprijinul minimal este acela de a cumpăra în fiecare săptămînă revista şi de a o recomanda şi celor apropiaţi.

Fie ca *Timpul* să răzbune vremurile, spre mai dreapta noastră aşezare în veac!

(V. A. M.)

Memoriul Arhimandritului Sarandis Sarandos

GRECIA: UN "NU!" ORTODOX "GUVERNĂRII ELECTRONICE"

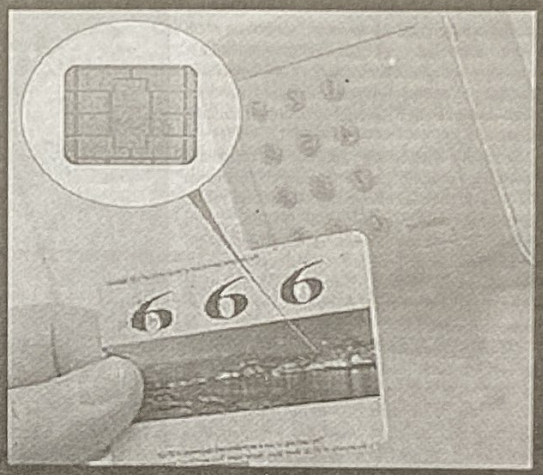

Către Prea Fericitul Arhiepiscop al Atenei şi întregii Grecii, Ieronim, Preşedinte al Sfântului Sinod al Bisericii Greciei, către Înalt Prea Sfinţiţii şi Prea Sfinţiţii Arhierei ai Ierarhiei Bisericii Greciei, prin Înalt Prea Sfinţitului Mitropolit al Kifisiei, Amarousios şi Oropos, Chiril [1]

Marousi 17-6-2010

Prea Fericirea Voastră, Înalt Prea Sfinţiile şi Prea Sfinţiile Voastre,

Permiteţi-mi să vă răpesc vremea cu o temă deloc lipsită de importanţă.

Deoarece poporul nostru întreabă, cu smerenie consider că trebuie să ne ocupăm serios cu o problemă care deja a început prin AMKA [2] şi continuă cu procedurile de decretare a Cardului cetăţeanului.

Sfântul Sinod al Bisericii Greciei a susţinut în trecutul recent (23-10-2009, la a treia şedinţă a Sinodului Permanent pe luna octombrie) [3] că s-a ocupat cu tema AMKA. A publicat a scurtă înştiinţare că AMKA este un simplu număr necesar şi nu se pune în pericol mântuirea noastră prin primirea şi folosirea acestui număr.

Ceva mai înainte, pe 17 iulie 2009, scrisesem adresându-ne Prea Fericirii Voastre că AMKA consacrat prin Legea 3655/2008, nr. 153, în acord cu viziunea Condiţiei Schengen, ne obligă să primim Cardul de sănătate, în timp ce concomitent ne ameninţă cu excluderea pe toată viaţa şi din toate activităţile ei, dacă nu o primim.

În paralel am analizat modul în care a fost creat AMKA care înlătură certificatul de botez, numele pe care l-am primit prin Taina Botezului şi ne numerotează, pentru că Noua Epocă nu ne recunoaşte ca persoane – cum să ştie acest lucru! –, ci ca unităţi aritmetice impersonale.

Acum, cei care nu am primit şi nu folosim AMKA – şi nu suntem puţini – suntem nevoiţi să ne plătim medicamentele, fiind excluşi treptat de la toate posibilităţile de asigurare, pentru care am plătit din destul bani peste patruzeci de ani.

Însă evoluţiile lucrurilor sunt năvalnice.

Ascultându-l pe primul ministru cum îşi susţine declaraţiile programatice, în afară de invitaţia cetăţenilor de a lua parte la efortul de ieşire din criză şi la direcţiile generale de guvernare în segmentele vitale ale vieţii publice, am fost atenţi la importanţa pe care a dat-o „Cardului electronic de sănătate" ca „instrument" de bază în reuşita „guvernării electronice". În următoarele sale interviuri vorbeşte despre **Cardul electronic al cetăţeanului.**

Primul ministru afirmă că în Cardul cetăţeanului, prin care se vor interconecta electronic şi toate serviciile publice, se vor încorpora A.O.Ă. (Numărul de Înregistrare Fiscală), AMKA, numărul electoral, paşaportul, permisul auto, cardul pentru taxele de trecere (pe autostradă, pod etc), actul de înregistrare la primărie, dar şi date care au legătură cu sănătatea (dosarul medical electronic), aşa încât cetăţeanul să poată fi deservit oriunde şi fără birocraţie. De asemenea, în viitor se plănuieşte să se integreze şi „semnătura" electronică a cetăţenilor. Conform diagramei de timp stabilite, scopul este să se voteze în această vară şi în 2011 să se activeze „cardul inteligent", câtă vreme nu este exclus ca pentru emigranţi să se aplice mai curând, de vreme ce există instrucţiunile europene de rigoare.

Am prezentat de multe ori poziţia noastră, că, adică, preocuparea principală a Noii Epoci este exact definitivarea infrastructurilor „guvernării electronice". Desigur, utilizarea extrem de largă şi internaţională a acestui termen constituie un eufemism şi o mască, pentru că în esenţă este vorba de o dictatură electronică şi de o tiranie internaţională electronică. Scopul este minimalizarea reacţiilor populare de împotrivire, „adormirea" conştiinţelor şi educarea în secularizare şi materialismul-atomismul al acesteia.

AMKA şi Cardul de asigurare socială care au fost legiferate de guvernul precedent reprezintă elementele de bază necesare pentru organizarea „guvernării electronice" internaţionale, de dragul căreia guvernul actual a înfiinţat şi un minister de rigoare. Ceea ce transpare din declaraţiile programatice ale primului ministru este intenţia de emitere a unei **nou act de identitate**, care, aşa cum a menţionat, se va numi „cardul electronic de sănătate" şi va fi suficient de dotat cu o asemenea tehnologie, încât să poată fi folosit în mod „interoperabil" în cadrele definitivării „guvernării electronice". Este „limpede ca lumina zilei" că va exista un supra-card care să înlocuiască foarte curând toate cardurile, buletinele, paşapoartele şi actele de identitate emise de poliţie. Numele lui definitiv va fi **„Cardul electronic al cetăţeanului"**.

Acest card al cetăţeanului cu siguranţă, va circula şi în locul actelor de identitate electronice. Cancelarul Germaniei, Schröder, în 2000 propusese impunerea Cardului de asigurare, tocmai pentru că grecii se opun emiterii actelor de identitate electronice. Acest lucru este cât se poate de clar o încercare de a înşela poporul ortodox grec, care din motivele sensibilităţii conştiinţei lor ortodoxe nu doreşte emiterea şi acceptarea actelor de identitate electronice, nici, de asemenea, a cărţilor de asigurare, de vreme ce şi acestea substituie actele de identitate electronice.

Cercul desăvârşirii închisorii electronice, ale cărei temelii s-au pus deja prin Condiţia Schengen în urmă cu ani de zile, se va închide în scurt timp, după cum se prezintă lucrurile.

Deja guvernul se grăbeşte să ne încercuiască în această guvernare electronică dându-ne înainte de cardul cetăţeanului încă o carte electronică, care să ne „uşureze", aşa cum se afirmă, ca să nu mai adunăm chitanţe de la diferitele cumpărături pe care le facem. Un nou „cod unic al clientului", corelat cu sistemul digital EAN-13 va trimite datele cumpărăturilor noastre la fisc, ca să fim impozitaţi, fără să fim obligaţi să cerem şi să purtăm chitanţele la începutul anului economic, depunându-le odată cu declaraţia fiscală. Aşa însă cum s-a dovedit, atât tipul de codificare UPC-A, în Statele Unite şi Canada, cât şi EAN-13, în restul lumii, conţin numărul rău famat 666. De altfel, acest lucru a fost mărturisit şi de George Laurer, producătorul deja învechitului sistem UPC-A. În reprezentarea grafică de la nivelul inferior al codificării EAN-13 se deosebesc clar şi cu ochiul liber cele trei bare, la început-mijloc-sfârşit, care se descifrează în calculator ca 6-6-6.

Există cercetări ştiinţifice care demonstrează prezenţa în mod simbolic a numărului 666 în modelul EAN-13 pe baza căruia se va elibera „codul unic al clientului".

Mai importante decât acestea sunt trei studii susţinute de Sfânta Mănăstire Grigoriu şi în special al treilea dintre acestea care poartă titlul *„Codul liniar (BAR CODE) şi numărul 666. Studiul al treilea (23-6-97)"*, Sf. Mănăstire Grigoriu, Athos, 23 iunie 1997. La acest studiu colaborează ieromonahul Lukas şi monahul Prodromos, licenţiat în inginerie electronică. Părintele Prodromos foloseşte ştiinţa sa tehnică şi o bogată bibliografie a unor cercetători străini ca să-şi argumenteze poziţia. Definitivând extrem de clar demonstraţia despre prezenţa lui 666 în EAN-13, concluzionează cu următoarele afirmaţii foarte interesante:

*„Şi simpla folosire a actelor de identitate electronice este foarte periculoasă pentru libertatea persoanei umane, din cauza terifiantelor posibilităţi ale informaticii. **Încă şi în cazul în care n-ar exista 666 în actele de identitate, acceptarea lor înseamnă aderarea noastră la un sistem totalitar, care nu îl tratează pe om ca Chip al lui Dumnezeu, ci ca***

(continuare în pag. 4)

[1] Memoriul va fi înaintat Sinodului de către Mitropolitul de Kifisia, Amarousi şi Oropos, Chiril.

[2] AMKA – Matricol al Asigurării Sociale.

[3] În legătură cu AMKA, Sinodul Permanent acceptă comunicarea Comisiei Sinodale pentru Probleme Dogmatice şi Canonice, potrivit căreia: „numărul AMKA este pur şi simplu în plus un număr util şi din toate datele pe care le conţine până în prezent nu prezintă nici un pericol pentru mântuirea sufletelor. În orice situaţie, Biserica stă de veghe" (A treia şedinţă a Sinodului Permanent pe luna octombrie, 23-10-2009).

(urmare din pag. 3)

«subiect» al datelor (Legea 2472/1997), care repede poate constitui obiect în mâna oligarhiei economice sau, ulterior, a lui Antihrist.

Folosirea lor însă va fi abominabilă, dacă se va corela într-un mod oarecare cu numărul 666. Nici un creştin care recunoaşte şi respectă mărturia Sfântului Ioan Evanghelistul din Apocalipsă nu poate să primească acest act de identitate care să conţină simbolul Antihristului.

. Mulţi refuză să coreleze încă şi simboluri evidente ale lui 666 cu numărul care este semnalat în Apocalipsă, 666. Nu au însă dreptate. Pentru că nu doar existenţa, dar şi simpla suspiciune că un anume simbolism al lui 666 este posibil să se fi insinuat în vreun obiect determinant al identităţii persoanei este suficientă ca să îi convingă pe creştini să respingă imediat şi energic folosirea acestui obiect (adică a actului de identitate electronic).

Se impune o asemenea opoziţie energică, pentru că primirea numărului lui Antihrist înseamnă respingerea lui Hristos şi alăturarea cu diavolul. Acest lucru reiese din învăţătura Apocalipsei (14, 9-11), dar şi din experienţa Bisericii din timpurile Mucenicilor. Sfinţii Mucenici nu numai că nu negau pe Hristos prin cuvânt, dar nu îndurau nici simbolic să înfăptuiască vreo faptă idololatrică, pentru că acest lucru însemna pentru ei negarea lui Hristos.

Deşi s-a afirmat public că în noile acte de identitate nu se va folosi codul liniar de tip EAN-13 şi UPC-A, totuşi nimic nu se poate considera sigur.

În afară de aceasta, şi totalitarismul care se impune mondial de către oligarhia economică se corelează direct cu codul liniar, astfel încât să fie foarte posibilă împlinirea cuvântului Apocalipsei despre imposibilitatea de a realiza tranzacţii economice de către cei care nu au acces electronic la sistemul de tranzacţii impus ...

Prin urmare, informarea la timp şi responsabilă a poporului constituie pentru prezent primul pas, aşa încât să ia poziţie în mod responsabil şi cunoscând consecinţele acesteia într-o temă atât de serioasă a credinţei sale şi a libertăţii lui personale" (pp. 26-27).

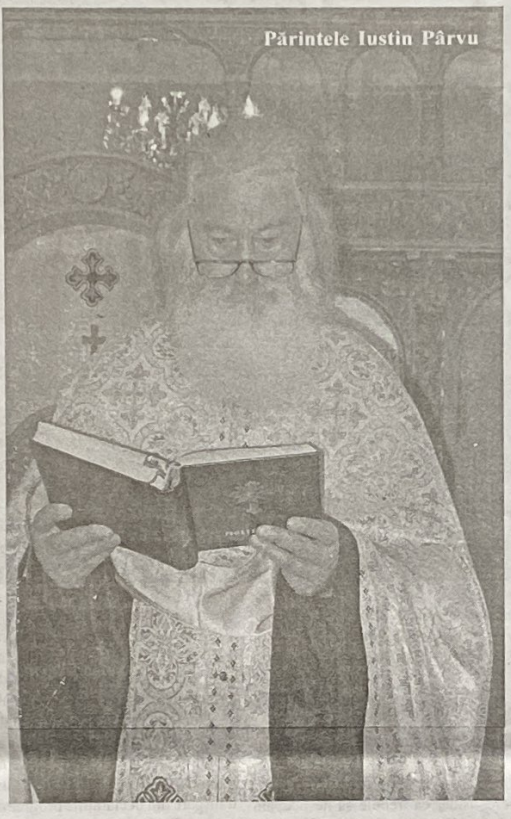
Părintele Iustin Pârvu

Neliniştea noastră duhovnicească se intensifică atunci când suntem informaţi că în România ortodoxă vecină, foarte bătrânul părinte duhovnicesc sfânt Iustin Pârvu îi sfătuieşte pe românii credincioşi să nu primească actul de identitate electronic. Să vedem un paragraf din textul pe care l-a adresat poporului pe 14 ianuarie 2009:

„Prin lege, prin ordonanţă de guvern, românii sânt obligaţi să se încadreze într-un plan de urmărire şi supraveghere la nivel naţional şi mondial, proiect care le răpeşte de fapt oamenilor libertatea. Românilor li se cere să-şi pună pe paşapoartele, permisele auto şi pe orice act personal cipul biometric ce conţine amprenta digitală, imaginea facială şi toate datele personale.

*Poate pentru mulţi dintre dumneavoastră acest cip pare un lucru nesemnificativ, **dar în spatele acestui sistem de însemnare a oamenilor, de codare şi stocare a datelor de identificare se ascunde o întreagă dictatură, un întreg plan demonic, prin care de bună voie îţi vinzi sufletul diavolului. Însemnarea oamenilor, ca pe vite, este primul pas al unor alte măsuri luate pentru controlul absolut al fiinţei umane**"* [4].

După această pledoarie clară a sfântului părinte Iustin, Sfântul Sinod al Bisericii României, în şedinţa din 25-2-2009 a luat decizia, întru totul de acord cu recomandările sfântului părinte, considerând că din motive de conştiinţă religioasă credincioşii nu sunt obligaţi să primească paşapoartele biometrice.

Încă din trecut au exista multe mărturii că rău famatul număr 666 va exista în actele de identitate electronice sau în substitutele lor.

În mod semnificativ enumerăm mărturiile unor responsabili, care confirmă că există codul numeric 666 în actele de identitate electronice, ca să poată fi citite de către computerele online ale diferitelor servicii de stat. Periodicul *Mărturie Ortodoxă*, fasciculul 107, publică câteva astfel de mărturii ale politicienilor şi jurnaliştilor din ţara noastră:

L. Papadimas (subsecretar de stat): a mărturisit foarte clar utilizarea rău famatului număr pentru necesităţile organizării computerizate: Anthena – *Ora adevărului*, de Pretenderis (în direct cu Înalt Prea Sfinţitul Antim de Alexandropoleos), martie 1997.

Theodoros Pangalos (ministru de Externe) la întrebarea ziaristului N. Hatzinicolaos, de ce nu schimbă 666, de vreme ce Biserica se opune, a răspuns: "Nu putem să îl schimbăm, pentru că vai de noi dacă ajungem la logica acestui număr, să ascultăm de o mână de oameni ciudaţi" (Mega – *Faţă în faţă*, imediat după ratificarea Condiţiei Schengen).

Pavlos Sarlis (europarlamentar al Noii Democraţii, apărător al Condiţiei Schengen): "666 va fi cuprins în actele de identitate electronice ... Este simplu pentru orice guvernăre să schimbe sistemul electronic şi să folosească alt sistem, care nu va cuprinde numărul 666, de vreme ce acesta este motivul respingerii care există la scară mai largă" (*De după-amiază*, 15-6-97, p. 24).

Ilias Papadopoulos (raportor al Condiţiei Schengen al PASOK) a răspuns la afirmaţia ieromonahului Hristodul că în actele de identitate electronice pe care le va acorda EKAM [5] este conţinut 666: „Doresc să remarc faptul că părintele Hristodul este deosebit de pozitiv în discuţie, mi-a redat realităţile în ce priveşte 666 ... Suntem însă în epoca informaticii şi puternic este statul care deţine cele mai multe informaţii, mai mult decât cel care deţine echipamente. Suntem deci obligaţi să intrăm în sistem, pentru că trebuie să vedem şi ce s-ar întâmpla dacă nu am intra" (Ştirile SKAI, 10-6-1997). Totuşi, „ar fi păcat ca o societate de drept cum este ţara noastră, care acceptă să se facă auzite toate vocile, să se retragă şi să fie afectată de o minoritate neînsemnată care doreşte să ne impună un număr, pentru că aşa consideră" (televiziunea de stat ET3, emisiunea *Investigaţii*).

Ioannis Loverdos (jurnalist): „Numărul 666 va exista pentru necesităţile organizării computerizate în noile acte electronice care se prevăd ca urmare a ratificării Condiţiei Schengen" (ziarul *Investitorul*, 14-6-97).

Gheorghios Pashalidis (ministru, în numele primului ministru): Calmând comisia arhiereilor care l-a vizitat, a declarat despre această temă că „666 nu este ceva rău. Este pur şi simplu un număr înainte de 667 şi după 665!" (ziarul *Libertatea Presei*, 11-6-97).

Hristos Nikolaidis (jurnalist): „... specialişti ai departamentului de programare a calculatoarelor electronice atrag atenţia că apariţia lui 666 în sistemele informatice este accidentală. Se referă concret la faptul că în codul linear nu apare unitar, ci prin apariţia figurativă a trei elemente de 6 (şase) în actul de identitate al fiecărui bun de consum. Forma pe care o poartă denumirea (6) este constituită din două linii, una subţire şi una mai lată şi se repetă la început, la mijloc şi la sfârşitul codului ..." (ziarul *Mesagerul*, marţi 17-7-97).

De ce cu atâta insistenţă sunt blocaţi oamenii Noii Epoci, cunoscuţi sau nu, pe acest număr, unic pentru ei, rău famat pentru noi? Dacă calculatoarele au nevoie de un număr de cod de trei cifre ca să funcţioneze şi să se conecteze interguvernamental, noi, ca creştini, dacă ne-am pune de acord în privinţa celorlalte chestiuni ale guvernării electronice, am prefera numerele de tip 999. Cine sunt blocaţii? Creştinii care se opun unui singur număr şi acceptă numerele de tip 999 sau *new-age*-iştii care insistă doar asupra satanicului 666 şi nu acceptă pleiada numerelor de tip 999?

Omul plini de patimi şi perfid al Noii Epoci se descoperă în întregul spectru al crizei confecţionate. Toţi cetăţenii sunt serios constrânşi de problemele economice, în timp ce, paralel, atârnă deasupra capetelor noastre cardul cetăţeanului. Noua Epocă precipită demersurile, pentru ca în final să fie acceptată pecetea lui Antihrist ...

Se vede deci că şi în cardul cetăţeanului, dar şi în cipul care în viitor se va implanta în trupul nostru va fi conţinut numărul rău famat al lui Antihrist, 666, care se va implanta în trupul nostru. Deja în Statele Unite prin lege se promovează, invocându-se motive de sănătate, mai întâi înregistrarea tuturor datelor medicale ale cetăţenilor şi apoi implantarea microcipului în mână (Healthcare Bill HR 3200/pp 1001-1008), faţă de care însă există multe reacţii de refuz şi cetăţenii apelează la justiţie.

Ultimele evoluţii şi precipitarea guvernului pentru urgentarea de la 1 mai 2010 a definitivării detaliilor pentru emiterea cardului cetăţeanului, confirmă opiniile noastre.

Concret, miercuri 21 aprilie 2010, a avut loc consfătuirea de la Palatul Maxim la care a participat primul ministru, miniştri competenţi, precum şi secretari generali şi speciali. Primul ministru a cerut să se urgenteze începând cu 1 mai şi să înceapă lucrările comisiilor care vor examina: - interoperabilitatea datelor de înregistrare naţională ale cetăţenilor; - crearea unui cadru legal adecvat; - crearea şi pregătirea infrastructurilor de susţinere necesare; - alegerea devizelor tehnice care vor fi în acord cu normele europene, astfel încât să fie asigurată interoperabilitatea cardului în cadrul Uniunii Europene (declaraţia miniştrilor despre Administraţia Electronică).

Emiterea cardurilor cetăţeanului va avea loc în două faze: a) de la 18 ani în sus şi b) de la 12 până la 18 ani. Cheltuiala va fi acoperită din veniturile publice ale EKMA [6], şi anume din programele de management „Reformă administrativă" şi „Convergenţă digitală". Fiecare cetăţean va participa la cheltuială cu 5 euro.

La sfârşit de tot să arate bine-intenţionaţii parlamentari ortodocşi aleşi de poporul nostru şi conducătorii lor buna lor dispoziţie sufletească faţă de creştinii ortodocşi conştienţi, care cu siguranţă vor refuza să primească şi să folosească Cardul electronic al cetăţeanului. De ce doar o **mână** de martori ai lui Iehova, îndrumaţi desigur de organizarea lor din străinătate cu scopuri obscure şi antinaţionale, sunt exceptaţi de la principala noastră obligaţie, apărarea patriei (prin serviciul militar)?

Trei milioane şi mai bine din poporul grec s-a opus prin semnătură unei teme de mai mică importanţă, anume ştergerea apartenenţei religioase din actele de identitate, o problemă a simplei lipse a mărturisirii. Pentru un motiv major se ridică conştiinţa multor ortodocşi, datorită cardului cetăţeanului care conţine 666 şi înseamnă negarea lui Hristos şi înrolarea la Antihrist. Vor fi privaţi ortodocşii de dreptul invocării motivelor conştiinţei religioase? Nu ar trebui să li se acorde o soluţie legală alternativă?

De asemenea, de privilegii deosebite în societatea ortodoxă grecească se bucură musulmanii din Tracia, evreii şi romano-catolicii în Grecia. Nu pot deci atât reprezentanţii

[4] Textul este preluat din *Identitatea şi libertatea omului în Ortodoxie. Răspunsuri ale Bisericii în privinţa actelor electronice*, Editura Predania, Bucureşti, 2009, p. 113.

[5] E.K.A.M. – Unitatea Specială de Represiune Antiteroristă.

[6] EKMA – Cadrul Strategic Naţional de Referinţă.

☛

greci în parlamentul unicameral, cât şi străinii să arate o minimă toleranţă faţă de credincioşii greci care vor refuza Cardul cetăţeanului? Vor fi exterminaţi cu amabilitatea tacită a *new-age*-iştilor, şi ai noştri, şi străini?

„Deja Asociaţia Avocaţilor din Athena, prin comisiile sale ştiinţifice, examinează compatibilitatea dispoziţiilor Memoriului către Constituţie, Condiţiile europene şi EKDA [7]*, şi dacă reducerile drepturilor publice sunt compatibile cu drepturile sociale legitime, cu protecţia constituţională şi supralegislativă care sunt decretate prin aceste texte"* (ziarul *Cotidianul*, 27-06-10, p. 26, articolul d-lui Dimitrios H. Paxinos, Preşedintele Asociaţiei Avocaţilor din Athena). În cadrul reducerii drepturilor sociale nu intră, de la sine înţeles, şi problematizările noastre din jurul temelor pe care le abordăm?

Concluzii – Propuneri

1. Sfântul Sinod al Bisericii Greciei nu ar trebui doar să citeze tema Cardului cetăţeanului într-o comisie oarecare, de exemplu în comisia problemelor canonice, ca să ne spună din nou că nu se primejduieşte mântuirea sufletului nostru.

2. Niciodată Biserica Ortodoxă a Greciei nu a fost negativă în utilizarea tehnologiei digitale. Toate serviciile Sfântului Sinod, ale Sfintelor Mitropolii, ale Sfintelor Mănăstiri şi Enorii folosesc avantajele acestei tehnologii. Suntem însă întru totul împotriva guvernării electronice, aşa cum se organizează ea astăzi, astfel încât să ne încadreze pe toţi, clerici şi laici, monahi şi monahii în statul mondial antihristic, suntem împotriva desfiinţării darului dat de Dumnezeu al libertăţii noastre.

3. Guvernarea Mondială nu doreşte să lase nimic în mâinile „întâmplării", adică ale lui Dumnezeu, după credinţa Ortodoxă. Persoana umană ca chip al lui Dumnezeu va trebui să dispară, aşa încât omul tăiat de voie – de nevoie de la ajutorul dătător de viaţă şi de la sprijinul Dumnezeului în Treime, să devină un „prost fericit" util în închisoarea mondială şi, când va muri, încă o bucată de carne pentru incinerare … Grecul va fi pecetluit şi înlănţuit prin armele economiei şi ale tehnologiei digitale, aşa încât să nu mai primejduiască în viitor sistemul cu concepţiile sale ortodoxe „anarhiste".

4. Cardul cetăţeanului nu va fi un simplu număr util. Cipul conţinut în el va asigura posibilitatea accesului la toate activităţile vieţii sociale.

5. Fără AMKA, dar mai ales fără cardul de asigurare şi, mai mult, fără cardul electronic al cetăţeanului, acesta nu va putea să aibă asigurare, nu va putea să fie plătit, să plătească şi să facă schimburi comerciale cu ceilalţi oameni şi cu diferiţii agenţi, fără acest card nu va avea drepturi niciunde. Este cât se poate de clară similitudinea consecinţelor pentru cei care vor refuza să folosească cardul cetăţeanului cu câte spune *Apocalipsa* la capitolul 13, versetul 17 despre cei care refuză pecetluirea: ***„… Încât nimeni să nu poată cumpăra sau vinde, decât numai cel ce are semnul, adică numele fiarei, sau numărul numelui fiarei".***

6. Guvernarea electronică, de ce conducător şi de ce guvernare va fi direcţionată? De vreme ce va fi **interguvernare**, aşa cum se descrie şi se exercită cu datele de acum, înseamnă că suntem încadraţi fără să o prea înţelegem în guvernarea mondială şi nu în guvernarea noastră elenă. În legătură cu aceasta, recent, a fost anulată valoarea şi sensul Parlamentului grecilor. Parlamentul s-a autoanulat, de vreme ce a dat Ministerului Economiei dreptul să semneze toate convenţiile cu Uniunea Europeană, Fondul Monetar Internaţional etc. în privinţa împrumutului ţării noastre şi a măsurilor (economice) dure, fără ca aceste convenţii ale ministrului să fie ratificate de Parlament! Pur şi simplu, după ce semnează acordurile respective, le va aduce în Parlament „pentru informare şi discuţie"! Este vorba suspendarea oricărui principiu democratic. După trădarea neamului nostru şi a democraţiei, neînfrânaţii se precipită spre punctul cel mai sensibil al grecului, spre conştiinţa lui religioasă ortodoxă. Din deceniul '80 fac eforturi să impună un act de identitate antihristic care să coreleze numerotarea persoanei, urmărirea, îndosarierea şi rău famatul număr 666. În continuu ne ameninţă cu EKAM mai întâi, cu AMKA ulterior, cu Cardul cetăţeanului şi cu codul unic al clientului acum, în cele din urmă.

7. Deja avem în zilele noastre prima dovadă palpabilă şi izbitoare a guvernării FMI. La decizia ministerială comună din 4 iunie 2010 „asupra recensământului la sectorul public" primul lucru care se are în vedere sunt dispoziţiile articolului 2 al paragrafului 1b al Legii 3845/2010 (FEK 65A/10), „Măsuri de adaptare a mecanismului de susţinere a economiei greceşti de către statele membre ale Zonei şi FMI". Toţi funcţionarii publici, precum şi episcopii, preoţii şi diaconii, trebuie să dăm multe date personale, ca să putem să ne luăm salariile. Într-un interval foarte scurt de timp toate acestea, prin intermediul guvernării electronice se vor introduce în cardul electronic al cetăţeanului pe care vom fi obligaţi să îl primim ca să ne primim salariile. Este posibil să ajungem la această meschinărie, noi, preoţi ai lui Iisus Hristos? Să folosim cu uşurinţă cardul lui Antihrist, cu simbolul lui, cu numărul adică al numelui său? Cine guvernează deja Grecia? Cine dă legile? Alţii conduc … Reprezentanţii noştri aleşi, ca nişte călăi, provoacă catastrofa, sărăcirea ţării noastre, care a fost atât de slăvită, cea mai multiculturală şi mai democratică din întreaga lume locuită.

8. Cine a dat aceste drepturi şi aceste competenţe prezentei guvernări? Oare a avut loc vreun referendum ca guvernul nostru, cu totul inabil, să acorde guvernarea patriei noastre străinilor?

9. De vreme ce se taie salariile, pensiile, alocaţiile, furnizări, ajutoarele pentru familiile cu mulţi copii şi pentru cei neputincioşi, de vreme ce devin mai dure măsurile de percepere a impozitelor, de vreme ce se vor închide sau vor fuziona spitale, de vreme ce acoperirea prin asigurări a, chipurile, cetăţenilor asiguraţi va fi foarte sărăcăcioasă, la ce ne ne va mai trebui cardul de asigurare sau cardul cetăţeanului? Nici asigurare nu vom avea, nici bani, nici liber acces la piaţa liberă a bunurilor şi activităţilor.

10. Deci, scopul foarte insistent al guvernării electronice este să centralizeze toate datele fiecărui cetăţean. Prin intermediul diferitelor coduri ale cipului vor comunica electronic, adică direct în mod automat, diferitele servicii şi diferiţii agenţi care introduc datele noastre personale în bănci de date şi „vor oferi serviciile" de care vom avea nevoie preluând câte informaţii au nevoie pentru fiecare cetăţean. Profilul fiecărui cetăţean, oricât ne-ar asigura ei de contrariu, va putea să fie direct accesibil şi citibil şi probabil că şi prelucrabil de către oricine este capabil şi abil să citească şi să prelucreze datele noastre personale.

11. În afară de acestea însă, specialiştii tehnocraţi au admis că în afară de primirea şi oferirea pasivă de date, cipurile funcţionează şi activ. Îl pot vătăma pe purtătorul cipului, mai ales pe cel care îl are încorporat în mână sau pe frunte. Pot adică în diferite moduri să transmită boli în organism – încercând eventual să micşoreze aşteptarea de viaţă a bătrânilor şi probabil şi a altor oameni – sau să altereze capacitatea şi calitatea gândirii, a voinţei, a deciziilor şi a acţiunilor oamenilor aflaţi sub mâna lor. (*Responsabilitatea deciziei noastre*, p. 101 şi urm.)

12. Sistemele şi cipurile cu bar code de tipul EAN-13 şi UPC-A vor fi atât de primitive şi depăşite, încât vor păli în faţa posibilităţilor de spaţiu şi mod de acţiune ale cipurilor electronice evoluate şi, mai exact, a celor încorporate în mâna dreaptă şi în fruntea oamenilor. De aceea, şi Apocalipsa Sfântului Ioan vorbeşte cu mare oroare de pecetluirea pe care o vom primi de bună voie ca negare a credinţei noastre în Hristos.

13. Sintetizând, guvernarea electronică ne introduce în statul antihristic electronic diminuând şi făcând să dispară noţiunea şi existenţa guvernării naţionale, se va rupe de Hristos şi nu se va mai identifica cu El şi cu modul creştin de viaţă. Toate şi toţi vor fi guvernaţi de duşmanii lui Hristos şi de Antihrist prin guvernarea electronică. Îi vom preda pe credincioşii noştri acestei guvernări a lui Antihrist care conduce direct la pieire?

14. „Urâciunea pustiirii în locul cel sfânt". Această administraţie mondială va cuprinde, în vicleniile ei demonice şi antihristice, şi toate religiile cu scopul de a subjuga încă şi credinţa ortodoxă, unică prin adevăr, şi Biserica. Exemplu recent este vizita Suveranului Pontif la preşedintele SUA, care l-a primit ca pe conducătorul tuturor religiilor, după ce deci îl primise pe Patriarhul Ecumenic. Desigur nu va putea niciodată să subjuge Ortodoxia, de vreme ce Domnul Însuşi ne asigură că **„porţile iadului nu o vor birui"**. Totuşi mulţi „credincioşi" sunt deja terorizaţi de măsurile economice. Cum vor avea în continuare luciditatea de a evalua corect cele legate de guvernarea electronică?

15. Este cunoscut faptul că Biserica în repetate rânduri a vorbit clar şi mărturisitor prin intervenţiile şi enciclicele ei către poporul credincios (spre exemplu, 2641/98), atât împotriva destrămării persoanei umane şi a libertăţii acesteia prin actele de identitate electronice, dar şi prin acceptarea simbolurilor antihristice, şi anume a numărului rău famat 666, care foarte probabil va fi conţinut de aceste acte. Dar considerăm că se impune ca Biserica să repete îndemnurile ei şi chiar mai intens şi mai cu putere spre ponderarea guvernanţilor şi spre întărirea credincioşilor. Aceasta trebuie să se întâmple:

a) Din pricina faptului că există mulţi, chiar şi în sânurile Bisericii, care în mod naiv sau viclean afirmă că, da, e adevărat, cândva Biserica s-a opus, însă acum nu dezaprobă, ci în mod tacit aprobă sau cel puţin tolerează actele şi le aranjează. Se dă astfel impresia că Biserica este ca „cuptorul lui Hogea" şi are slugărnicia să se mişte – chiar şi în chestiuni de credinţă – după toate presiunile şi tocmelile.

b) Din pricina avântului impetuos şi a precipitării Societăţii de a impune în masă ceea ce în 1986 (vezi legea 1599/1986 a ministrului Koutsoiorgas) au fost constrânşi să „îngheţe" şi să amâne din pricina opoziţiei Bisericii, se exploatează acum criza economică, dar şi tăcerea Bisericii.

16. Poluarea morală, psihologică, duhovnicească, trupească şi ecologică va fi extinsă şi mondială. Numărul 666, cel mai expresiv simbol al diavolului şi al Antihristului va avea puterea – cu îngăduinţa lui Dumnezeu pentru înmulţirea păcatelor oamenilor – să polueze pământul şi marea, munţii şi câmpiile, dimpreună cu întreaga comunitate mondială care se va fi închinat fiarei. Şi doar cei care vor respinge să primească pecetluirea vor prăznui cu Mielul înjunghiat în Împărăţia Sa, când se va nimici în cele din urmă şi fragila dominaţie mondială a lui Antihrist.

17. Înainte de a se legifera **Cardul electronic al cetăţeanului**, care va fi urmat de blestemata **pecetluire**, Biserica Ortodoxă, cea care drept ţine Cuvântul Adevărului, Mama şi hrănitoarea noastră, oare nu trebuie să rostească cuvântul Adevărului şi să dea îndrumări drepte fiilor ei?

•

Primul şi cel mai capabil în guvernarea mondială ar fi fost Domnul nostru, fie înainte de patima Sa, fie după martiriul Său pe cruce. Ar fi putut, când Îl luau în râs necuviincioşii lui răstignitori şi îi spuneau: ***„Dacă eşti Fiul lui Dumnezeu, coboară-Te de pe cruce, ca să credem!"*** (*Matei* 27, 40), să impună o guvernare mondială, în care să fie toţi atotfericiţi, de vreme ce s-ar fi asigurat fără urmă de îndoială de valoarea Lui şi de puterea Lui dumnezeiască.

Însă Domnul nostru a preferat să nu recurgă la această supremă „minune dumnezeiască", tocmai pentru că în acest mod ar fi anulat suprema calitate a alesei libertăţi, silindu-i pe toţi să i se supună orbeşte ca nişte soldăţei antropoizi muţi şi nemişcaţi, răsuciţi cu cheia.

Prezenta guvernare mondială electronică, perfidă, care se ni se descoperă, este lucrarea Noii Epoci, este o a lucrarea diavolului cu o mentalitate opusă celei a Domnului nostru, cu mentalitatea asfixiantei dictaturi mondiale (vezi războaiele din Serbia, Afganistan, Irak, Palestina). Din fericire, furioasa şi precipitata Nouă Epocă îşi dezvăluie cu stângăcie şi grosolan chipul ucigător şi fără voia ei ne trezeşte din somnul bunăstării, pe noi, cei care conlucrăm cu Hristos.

Dacă, în ciuda speranţelor noastre, mama noastră Biserica, prin conducerea ei, se arată nepăsătoare şi tace în starea de calamitate duhovnicească prin care trecem, ce răspuns vom da credincioşilor noştri? Ce voi spune celor opt copii trupeşti ai mei, celor 15 nepoţi, celorlalte rude, fiilor mei duhovniceşti, enoriaşilor mei, foştilor mei elevi, preoţi răspândiţi în toată ţara?

Mă gândesc, mă problematizez: Dacă laici, cunoscuţi şi nu, sunt decişi, pentru toate aceste motive de mai sus şi pentru că au o foarte puternică problemă de conştiinţă din pricina credinţe lor ortodoxe, şi nu doresc în nici un caz să primească cardul electronic al cetăţeanului, atunci cum este posibil ca smerenia mea să accepte acest josnic compromis demonic? Nu este uriaşă răspunderea mea ca părinte duhovnicesc?

Voi fi nevoit, dimpreună cu alţi părinţi duhovniceşti, care cu îngrijorare se roagă, să acţionăm potrivit conştiinţei noastre şi potrivit învăţăturii eshatologice a Sfinţilor Părinţi în această temă atât de subtilă şi de serioasă.

Cu cea mai mare căldură vă rog, Prea Fericirea Voastră şi Înalt Prea Sfinţiţi Arhierei, nu ne lăsaţi fără răspuns.

Cu respect, închinătorul lui Hristos, cel neînsemnat între preoţi,
Arhim. Sarandis Sarandos,
Sf. Biserică a Adormirii Maicii Domnului, Amarousi

(Traducere de **Tatiana Petrache**

[7] EKDA – Convenţia Europeană pentru Drepturile Omului.

Două decenii de la înființarea Asociației Foștilor Deținuți Politici

INTERVIU CU D-L ZAHARIE URDEA

secretar al Asociației Foștilor Deținuți Politici din jud. Sibiu

(partea a treia)

Despre foștii deținuți politici cu care ați împărțit umilințele regimului de detenție ce mai știți?

Dintre foștii deținuți politici cunoscuți, marea majoritate au decedat. Mai întrețin legături cu prietenul Cornel Cornea din Arad, cu doctorul Traian Neamțu, Dionisie Macarci și Mircea Dobre din Cluj, cu Octavian Balaban și Dr. Nicolae Neamțu din alte localități din țară...

Ce ați așteptat și ce s-a realizat după evenimentele din decembrie 98, respectiv au prins contur în noua lume românească idealurile pentru care ați luptat, suferit și pătimit? Cum vedeți România fără comunism?

Cea mai fericită zi din viața mea a fost așa-zisa revoluție din decembrie 1989. Chiar dacă scopul pentru care am suferit 11 ani nu a fost atins, măcar am scăpat de comunismul instituționalizat. Cu tot vălmășagul la care suntem unii numai spectatori, am convingerea și speranța că lucrurile se vor decanta și că vom ajunge treptat, în cadrul U.E. și al N.A.T.O., o țară respectată și cu o viață normală. Eu spun, în pofida părerilor unor prieteni, că suntem pe un drum bun...

În afară de întrebările puse de dvs., doresc să adaug și câteva cuvinte despre activitatea mea de după 1989.

După evenimentele din acel decembrie însângerat, orice interpretare li s-ar da, sau oricine ar fi fost la originea lor, s-a produs totuși în societatea românească o cotitură cu rezultate remarcabile. Dacă ar fi numai unul, ar fi suficient: căderea comunismului, constituirea unui stat mai mult sau mai puțin democratic, cu urmări ce nu fac obiectul interviului de față...

În 12 ianuarie 1990, la inițiativa unor foști deținuți politici de înaltă ținută moarală și intelectuală (Aurel Maxim, Gabriel Constantinescu, Gh. Brahonschi, Ilie Berghezan ș. a.) s-a constituit Asociația Foștilor Deținuți Politici din Sibiu. În prezența a peste trei sute de foști deținuți politici, am fost ales în unanimitate Secretar-trezorerie.

De la acea dată și până astăzi, m-am străduit a-mi aduce contribuția la bunul mers al acestei asociații, sub președinția lui Aurel Maxim, apoi a lui Grigore Lechințan, apoi a părintelui Gh. Bogdan, iar în prezent a lui Ilie Berghezan [la rândul său intervievat recent în paginile *Punctelor cardinale,* de care foștii deținuți politici sibieni au fost și rămân cu toții atât de legați – n. Red.].

Despre realizările personale las faptele să vorbească...

Referitor la întrebarea: „Ce ați așteptat și ce s-a realizat după evenimentele din decembrie 1989", adică dacă au prins contur idealurile pentru care am suferit și cum văd starea României după 20 de ani fără comunism, vă răspund: decembrie 1989 a despicat în două istoria României. Evenimentele și mai ales împrejurările, atât interne, cât și externe, nu au permis, din păcate, realizarea unui adevărat regim de centru-dreapta, după cum normal și benefic ar fi fost pentru țară. Despre idealuri nu putem vorbi; gânditorul francez La Rochefoucauld spunea: idealul este un fruct care niciodată nu se coace...

Cu picioarele pe pământ fiind, după aproape o jumătate de secol de regim comunist, cu foști deținuți politici ajunși la vârsta senectuții, cu o societate politic nepregătită, la mare lucru în privința schimbărilor în bine nu ne puteam aștepta. Am însă convingerea că din această învălmășeală lucrurile se vor decanta până la urmă, că ne vom alinia țărilor europene mai dezvoltate. În caz contrar – Doamne ferește! – viitorul nostru nu poate fi decât sumbru.

După o perioadă de 11 ani de detenție, nu plâng și nu mă plâng. Într-o viață normală, destinul meu ar fi fost probabil altul. Nu urăsc pe nimeni dintre cei care au contribuit la această perioadă a detenției mele – mă refer la persoane. Urăsc din toată ființa mea Partidul Comunist din România, impus cu baioneta de către bolșevicii de la Moscova, de către cei fără neam și fără Dumnezeu. Nu doresc un Nürnberg pentru condamnarea ucigașilor neamului meu, dar o lege a lustrației ar fi mai oportună ca oricând, pentru limpezirea lucrurilor. Nu uit nici că declararea Partidului Comunist ca ilegal și criminal s-a făcut oficial chiar în Parlamentul României, cu speranța unui viitor mai bun, care, ce-i drept, se lasă cam îndelung așteptat.

Dumnezeu să ocrotească țara și neamul meu, să lumineze mințile celor care ne conduc în prezent și ne vor conduce în viitor.

Sunteți unul dintre puținii oameni care cu 20 de ani în urmă ați pus semnătura pe actul de botez și tot de atunci îndepliniți fără întrerupere misiunea de onoare ce vi s-a încredințat, de a fi secretar de onoare al acestei asociații. După câte se poate constata, nu este deloc o sarcină ușoară, ea vă solicită mult timp și un mare consum de energie, de gândire, la care trebuie să țineți seama și de vârsta dumneavoastră, care se apropie de cea nonagenară. Îmi pun întrebarea – și v-o pun și dumneavoastră: mai puteți face față, nu vă simțiți obosit, stors de puteri?

Da, așa este, marge din ce în ce mai greu, însă nu pot să renunț, merg înainte. Experiența celor 20 de ani de secretariat mă ajută și ea să merg mai departe. A devenit chiar o pasiune pentru mine și – de ce nu? – o necesitate care mă ajuta să rezist la provocările vremii cu care ne confruntăm. Apoi atmosfera prietenoasă, colegială, camaraderească, profund umană care domnește în viața asociației noastre, la care se adaugă liniștea pe care ți-o oferă lectura unei cărți bune, momentele de bucurie trăite în ambianța copiilor, nepoților și strănepoților, întâlnirile și plimbările în aer liber cu foștii colegi de suferință și cu camarazii de război, atâția câți mai suntem, derularea amintirilor din acei ani de suferință și de jertfă, toate îmi dau puterea să rezist, să merg mai departe, pentru că viața, cu toate dificultățile ei, e infinit mai ușoară când o împarți cu ceilalți, este mai frumoasă când te bucuri de ea alături de cei dragi și de cei cu care ai suferit și ai împărțit amarurile regimului totalitar comunist impus samavolnic României de către Rusia sovietică, după 23 august 1944, pentru aproape o jumătate de secol.

Închei acest interviu azi, 23 martie 2010, zi în care împlinesc 87 ani de viață, cu suișurile și coborâșurile ei, ca pe un scurt rezumat al rezumatelor vremurilor prin care am trecut, iar micile necazuri și conflicte inerente se uită, rămânând numai esența. Garantez pentru exactitatea celor relatate și nu vreau să măresc numărul mincinoșilor cu încă unul. Geme pământul de ei...

Domnule Zaharie Urdea, vă mulțumesc din inimă. Amintirile dumneavoastră sunt de neprețuit și vă doresc din tot sufletul să trăiți ani mulți cu sănătate, bucurându-i și pe cei din jurul dumneavoastră. Discuția cu dumneavoastră – pe cât de zguduitoare, pe atât de frumoasă lecție de istorie vie pe care ați trăit-o – a constituit o reală plăcere pentru mine ca interlocutor, dar și un exemplu de slujire a patriei cu devotament, capabil de cele mai mari sacrificii, pentru dreptate, adevăr, libertate, pentru prosperitatea poporului român, al cărui fiu devotat ați fost și ați rămas, dincolo de toate vitregiile istoriei contemporane. Pentru toate acestea vă mulțumim încă o dată și sper ca la următoarea întâlnire să ne împărtășiți și alte aspecte din vasta dumneavoastră experiență de viață trăită atât de ardent, care, așa cum afirmați la începutul interviului, ar putea să umple paginile unui roman... fără nici o picătură de ficțiune!

A consemnat
Col (r) Victor Neghină

Explicații foto:

Foto 1: D-l Zaharie Urdea (în stânga imaginii) se prezintă Maiestății Sale Regina Ana, la mormântul eroului maior Nicolae Dabija, în cimitirul municipiului Sibiu – 1995.

Foto 2: Secretarul asociației, d-l Zaharie Urdea, îl declară pe Maiestatea Sa Regele Mihai I membru de onoare al AFDPR – Sibiu, acordându-i însigna de fost deținut politic în exil – 1995.

SIBIU: MONUMENTUL ION BANEA

În cimitirul din Sibiu, pe locul de pioşenie al monumentului ridicat în memoria maiorului Nicolae Dabija şi a celor şapte eroi împuşcaţi o dată cu el, s-au mai adăugat cu timpul două monumente referenţiale pentru lupta anticomunistă a sibienilor de-a lungul contorsionatului secol XX: un monument pentru deportaţii saşi şi , mai recent, un obelisc închinat uneia dintre figurile legendare ale naţionalismului creştin românesc: dr. Ion Banea (1905-1939), fostul comandant al Ardealului legionar.

Acum câţiva ani, prin strădania familiei şi a camarazilor din AFDPR, i se ridicase lui Ion Banea un monument la Râmnicu Sărat, acolo unde a fost asasinat în cumplitul masacru din noaptea de 21 spre 22 septembrie 1939, când, din ordinul regelui-călău Carol II, aproape trei sute de legionari au fost exterminaţi, în lagăre şi pe tot cuprinsul ţării.

În ziua de 22 septembrie 2010 s-a inaugurat, cum era normal şi demult aşteptat, şi un monument pentru Ion Banea la Sibiu, ridicat la iniţiativa vărului său Ion Banea, prin osteneala şi grija familiilor Banea, Bânda şi Pătraşcu, dar şi cu sprijinul AFDPR-Sibiu. Au fost de faţă peste o sută de persoane, trei preoţi greco-catolici şi doi preoţi ortodocşi. Slujba de sfinţire s-a desfăşurat într-o plăcută şi firească simbioză confesională între ortodocşi şi greco-catolici, mărturisitori ai aceluiaşi crez naţional. Au urmat cuvântările părintelui Constantin Necula (care a vorbit despre denaturarea istoriei cu privire la lupta anticomunistă şi legionară, precum şi despre pericolul educaţional ca tinerele generaţii româneşti să fie neinformate sau chiar dezinformate asupra tradiţiilor noastre istorice şi spirituale) şi părintelui Gheorghe Bogdan (vechi luptător naţionalist şi fost deţinut politic, care, ca de obicei, nu a făcut nici un rabat în a pomeni rostul şi jertfa legionarilor din Sibiu şi din toată România Mare, precum şi năzuinţa de a se duce mai departe duhul mărturisitor al unei mari generaţii de români adevăraţi, al căror sânge strigă din pământ către Dumnezeu, precum sângele lui Abel ucis de fratele său Cain). Ansamblul monumentelor din Sibiu s-ar cuveni să constituie un temei continuu de comemorare şi de studiu pentru generaţiile mai noi, inclusiv pentru istoricii României contemporane, pentru a se da un nou impuls renaşterii neamului românesc şi pentru a nu fi lăsate să se repete experienţe politice tragice, aşa cum au fost odioasele dictaturi carlistă şi comunistă, care au generat atâtea victime nevinovate şi atâta suferinţă timp de mai bine de o jumătate de veac.

Text:
Vasile Olaru
Foto:
Tita Barbu

Ion Banea (1937)

MARCU BEZA
ŞI RĂSĂRITULORTODOX

Peste numele şi scrierile lui Marcu Beza (1882 1949) s-a aşternut o nedreaptă uitare, accentuată parcă după 1989, adică tocmai după ce, prin prăbuşirea regimului comunist, se puteau îndeplini condiţiile corectei sale redescoperiri în cele două dimensiuni majore care l-au caracterizat şi care rămîn mărturisitoare în posteritate: cea *naţională* (românească şi aromânească deopotrivă) şi cea *creştină* (profund angajată în Ortodoxie şi în destinul cultural al României Mari).

Cartea sa *Urme româneşti în Răsăritul ortodox*, apărută în 1935 (ediţia a doua: 1937) şi foarte apreciată la vremea respectivă atît de istorici (în frunte cu Nicolae Iorga însuşi), cît şi de teologi (Teodor Bodogae, care i-a şi continuat cercetările), ar putea reînvia, prin reeditare, figura aleasă a autorului ei, intelectual şi diplomat exemplar, încă posibil model paideic pentru generaţiile de azi (care se confruntă tocmai cu lipsa de modele autentice şi cu dificultatea reconexării la marea tradiţie culturală a creştinismului – fără de care nu se pot defini nici românitatea, nici europenitatea în ansamblul ei).

Eseist, critic literar, folclorist, poet, prozator şi traducător, primul nostru mare anglist (alături de Iancu Botez şi înainte de Dragoş Protopopescu), membru corespondent al Academiei Române (din 1925), consul general al României în Anglia (1920-1933) şi apoi la Ierusalim, iar în timpul celui de-al doilea război mondial consilier cultural al Legaţiei Române de la Londra (unde s-a zbătut enorm pentru promovarea valorilor culturale româneşti, cum poate nimeni n-a mai făcut-o de la el încoace [1]), Marcu Beza a fost nu doar studentul apreciat al lui Titu Maiorescu şi Nicolae Iorga la Facultatea de Litere şi Filosofie din Bucureşti, dar şi un vrednic continuator al misionarismului intelectual al celor doi "apostoli" ai culturii noastre moderne ("un junimist tîrziu", s-a spus), de care-l apropie şi marea varietate a preocupărilor, precum şi darul scrisului (pînă la veleităţile creaţiei literare – parţial transpuse şi în limba engleză). Deşi cu sensibilitate conservatoare, iar ulterior cu prietenii printre simpatizanţii dreptei creştine, cariera diplomatică l-a ţinut departe, ca şi pe un Lucian Blaga, de angajările politice de tip partinic.

A debutat editorial în 1903 – la numai 21 de ani – cu volumul *De la noi* (proză scurtă în dialectul macedo-român) şi în anii următori a redactat revista *Grai bun* (1906-1909) [2], fără a reuşi să satisfacă exigenţele estetice ale unui Eugen Lovinescu (care are totuşi cuvinte de laudă, de pildă, pentru nuvela sa *Gardana*, ce le-a plăcut şi englezilor la vremea ei, dar nu şi pentru romanul *O viaţă*, din 1921, apărut şi-n versiune engleză în 1925, pe care Marcu Beza îl considera principala sa ispravă literară). L-au consacrat mai ales studiile sale de anglist, care se pot consulta cu folos şi astăzi: *Romantismul englez* (Bucureşti, f. a.) şi *Romanul englez contimporan* (Bucureşti, 1928) [3], *Shakespeare in Roumania* (Londra, 1931), *Vechi legături cu Anglia* (Bucureşti, 1938) etc. De un oarecare succes s-a bucurat şi eseul *Paganism in Romanian Folklore* (Londra, 1928), căreia i se datorează în mare măsură prezenţa sa în *Dicţionarul etnologilor români* (vol. I, pp. 72-73) alcătuit de Iordan Datcu (1998) [4].

Un loc aparte în preocupările şi scrisul lui Marcu Beza îl ocupă repetatele sale călătorii şi însemnări din Orient (Peninsula Balcanică, Grecia continentală şi insulară, Asia Mică, Orientul Apropiat, cu predilecţie pentru Muntele Athos, Egipt şi Locurile Sfinte), în căutarea „moştenirii bizantine", dar şi a urmelor istorice sau legendare lăsate de vlahii din vechime (fie ei de la dreapta sau de la stînga Dunării). Marcu Beza nu e doar un turist superior, nu călătoreşte doar din plăcere şi curiozitate particulară, ci face adevărată muncă de investigaţie, ca un documentarist erudit, dar şi ca un scriitor capabil să transmită – asemenea lui C. Gane, bunăoară – fiorul inefabil al vremurilor apuse. Ştiinţa limbilor (inclusiv a celei greceşti) îi sînt de mare ajutor în demersurile sale, ce au putut căpăta greutate academică. Volumele din această sferă de interes sînt destul de numeroase (şi lor li se adaugă şi alte contribuţii, risipite prin presa vremii sau rămase în manuscris): *Biblioteci mănăstireşti la Muntele Athos* (Bucureşti, 1934), *Lands of Many Religions: Palestine, Syria, Cyprus and Mount Sinai* (Londra, 1934), *Urme româneşti în Răsăritul ortodox* (Bucureşti, 1935 – cartea sa cea mai cunoscută), *Pe tărîmuri biblice* (Bucureşti, 2000). Cercetările sale au fost valorificate şi extinse în a doua jumătate a secolului XX de cîţiva cărturari redutabili, îndeosebi de regretatul academician Virgil Cândea [5], care avea cuvenita preţuire pentru lucrările lui Marcu Beza – adeseori deschizătoare de drum (chiar dacă precursorul interbelic nu avea formaţie specifică de medievist ori bizantinolog, ba nici măcar de istoric în general).

Urme româneşti în Răsăritul ortodox este acum în pragul celei de-a treia ediţii (pregătite pentru tipar la Editura "Lumea Credinţei" din Bucureşti, dar amînate, din nefericire, de criza care afectează grav şi viaţa noastră editorială). Chiar la distanţă de trei sferturi de veac, cartea îşi păstrează interesul şi prospeţimea, provocînd mereu la o meditaţie reînnoită asupra trecutului nostru istoric şi spiritual, pe care ne ajută să-l înţelegem în adevăratele lui coordonate, din adîncurile Evului Mediu şi pînă la sinteza tîrzie a "Bizanţului după Bizanţ" (N. Iorga). O românitate care a respirat organic în duhul Ortodoxiei, cu al cărei destin şi-a împletit istoria şi fiinţa identitară, lăsînd urme diverse pe toate meridianele spaţiului euro-afro-asiatic ce a constituit leagănul creştinătăţii. Aceste lucruri trebuie cunoscute nu pentru a ne mîndri cu ele mai mult decît

este cazul, ci pentru a ne înţelege corect aşezarea istorică şi tradiţia culturală, precum şi măsura interioară, îndelung şi smerit purtătoare de Dumnezeu, inseparabilă de dinamica soteriologică a credinţei şi a faptelor ei mărturisitoare.

După ce *Lumea Credinţei* a prezentat ani de-a rîndul întruchipările atît de diverse ale Ortodoxiei, de la cele de acasă pînă la cele de peste mări, întinzînd punţi între tradiţie şi actualitate, atît cît stă în puterile şi în căderea unui magazin ilustrat, e pe punctul să ofere acum publicului larg, prin această reeditare (pe care o sperăm cît mai repede finalizată), posibilitatea de a-şi fixa mai bine cîteva repere "de suflet" în acest spaţiu vast şi fascinant, care este pînă la urmă lumea noastră esenţială, dincolo de toate aventurile şi dezmărginirile noului veac şi mileniu.

Încredinţaţi de urmele vechi, lăsa-vom poate şi alte urme, vrednice de pomenire, în Răsăritul ortodox al (pe)trecerii noastre pămînteşti spre marea taină a Răsăritului de Sus...

Răzvan CODRESCU

---

[1] Pe lîngă cursurile de popularizare ţinute la King's College şi numeroasele demersuri mijlocitoare (cum ar fi cele pentru traducerea şi publicarea *Pădurii spînzuraţilor* a bunului său prieten Liviu Rebreanu), rămîn cărţile lui despre România adresate publicului de limbă engleză în intervalul 1920-1947: *Papers in the Romanian People and Literature* (1920), *Origin of the Roumanians* (1941), *The Roumanian Church* (1943), *Heritage of Byzantium* (1947) ş. a.

[2] *Cf.* şi cartea *Graiu bun. Calendar aromânesc* (Bucureşti, 1909), cu mare impact asupra comunităţii respective (care astăzi, din păcate, îl onorează în destul de mică măsură).

[3] A se vedea – deşi a trecut aproape neobservată – şi reeditarea din 1999, în îngrijirea şi cu introducerea lui Andi Bălu: *Romantismul. Romanul englez* (Bucureşti, Editura Albatros).

[4] Trebuie precizat, în această privinţă, că în periodice a mai publicat interesante studii despre arta populară românească şi despre poezia populară din Macedonia (cu florilegii de versuri în dialect), mult apreciate de consîngeanul său Tache Papahagi, marcant profesionist al folcloristicii şi literaturii dialectale. Deşi cu atîta deschidere pentru tradiţia creştină şi pentru cea folclorică, programatic preţuite şi cultivate de "gândirişti", Marcu Beza n-a făcut parte propriu-zis din tabăra acestora, fiind în general o personalitate refractară înregimentărilor de orice fel.

[5] *Cf.* mai ales *Le Mont Athos. Présences roumaines*, Bucureşti, 1979 (în colab. cu Constantin Simionescu), *Prezenţe culturale româneşti (Istanbul, Ierusalim, Paros, Patmos, Sinai, Alep)*, Bucureşti, 1982 (tot în colab. cu C. Simionescu), *Mărturii româneşti peste hotare. Mică enciclopedie de creaţii româneşti şi de izvoare despre români în colecţii din străinătate, I. Albania, Grecia*, Bucureşti, 1991 (vol. II – *India, Olanda* – a apărut în 1998, conţinînd şi adaosuri la cel anterior).

De vorbă cu Părintele Petroniu Tănase, starețul Schitului românesc Prodromu

Iată că, deși nevrednic fiind, m-a învrednicit Dumnezeu de am ajuns – pentru a șaptea oară – în Sfîntul Munte Athos, unde am vizitat, bineînțeles, și Schitul românesc Prodromu. Citim în *Istoria Mănăstirilor Athonite*, alcătuită în 10 tomuri de Irinarh Schimonahul (1845-1920) și păstrată cu evlavie printre cele 200 de manuscrise și 5000 de volume tipărite din biblioteca Schitului Prodromu, această minunată istorisire:

„Pe la anul 1337, cuviosul Marcu, ucenicul Sfîntului Grigorie Sinaitul – care-și avea chilia deasupra Marii Lavre, pe dealul ce se numește Palama –, povestește că într-o noapte, ieșind din chilie și stînd la rugăciune, a văzut în partea dinspre răsărit, la locul ce se numește Vigla, o doamnă șezînd pe un tron precum cele împărătești, înconjurată fiind de îngeri și de sfinți care tămîiau împrejur, cîntînd și închinîndu-se împărătesei a toate – adică Maicii Domnului, Ocrotitoarea Sfîntului Munte. Și întrebînd cuviosul Marcu pe Sfîntul Grigorie, starețul său, ce va fi însemnînd oare aceasta, i s-a tîlcuit că Maica Domnului dorește ca în timpurile mai de pe urmă să se ridice în acele părți un locaș dumnezeiesc spre slava Sfinției Sale".

Era tocmai locul pe care avea să se ridice mai tîrziu Schitul românesc Prodromu, în a cărui parte de apus, lîngă clopotnița de 23 de metri, se află un paraclis închinat Adormirii Maicii Domnului, care veghează, așadar, intrarea principală în oaza spiritualității românești, păstorită de trei decenii încoace de Părintele Arhimandrit Petroniu Tănase, cu care m-am bucurat și folosit mult să stau de vorbă față către față. Sfinția Sa ne-a vorbit, între altele, despre osîndirea aproapelui, „care este mare păcat". Retras fiind din lume, dar nu departe de oameni și de preocupările lor spirituale, monahul athonit ne învață că trăirea unei vieți conforme cu Sfînta Evanghelia nu este doar efort, doar asceză, ci și mîngîiere dumnezeiască. În drumul lui duhovnicesc, credinciosul este ajutat de îngerul păzitor și de sfinți. Starețul nonagenar al Schitului Prodromu ne mai vorbește în cele de mai jos și despre cinstea cea mare pe care Dumnezeu a făcut-o omului cînd l-a chemat la existența fericită alături de El, în veșnicie. ***(S. G.)***

Preacuvioase Părinte Stareț Petroniu, ce înseamnă a nu judeca pe celălalt?

Sfinții Părinți, Biserica în totalitatea ei, consideră mare păcat judecarea altuia. Uite, în Postul Mare, la slujbe se zice rugăciunea Sfîntului Efrem Sirul și se rostește în tot timpul Postului Mare, în afară de sîmbăta și duminica. Se rostește de cîte 8-9 ori și se spune în Tipic ca preotul să o rostească cu mîinile ridicate și cu metanii și închinăciuni. Această rugăciune se încheie cu cuvintele: „Dăruiește-mi, Doamne, să-mi văd păcatele mele și să nu osîndesc pe fratele meu". Te-ai aștepta ca, atunci cînd te rogi cu așa mare stăruință, să te păzească Dumnezeu de păcate, să fie pomenite păcatele cele mai grave: crimă, desfrînare, pe care noi le socotim a fi mai mari și mai rele, dar Sfîntul Efrem nu le pune acolo pe acestea, ci zice: „Dăruiește-mi să văd păcatele mele și să nu osîndesc pe aproapele". Osîndirea aproapelui este mare păcat. Sfinții Părinți spun că se face o mare greșeală atunci cînd osîndim păcatele, căci atunci tu te faci singur judecător al fratelui tău, iar aceasta după mintea ta. Nu avem calitatea aceasta și nu avem nici un drept să facem așa. Acest drept nu îl are decît Cel Care l-a făcut pe om, Dumnezeu. Doar El are dreptul să îl judece pe om, iar noi, judecînd pe aproapele, împietăm asupra dreptului lui Dumnezeu, Care este Judecătorul cel drept. Fiecare om este făcut după chipul lui Dumnezeu, fiecare om este o entitate unică în viața omenirii, de la începutul pînă la sfîrșitul lumii. Niciodată nu o să fie doi oameni aceiași. Oamenii nu pot face lucruri identice. De exemplu, eu recunosc un tablou de Grigorescu sau de Tonitza după anumite trăsături, după stilul personal...

Sîntem datori cu cinstea și cu respectul unii față de alții. Omul este mărginit. Dumnezeu este Ființă nemărginită, iar puterea Sa creatoare este infinită. Dumnezeu creează în mod unic, nu repetă; fiecare ființă este o creatură nouă, oglindind în ființa ei ceva din strălucirea și infinitatea dumnezeiască. De aceea Sfinții Părinți spuneau: „Ai văzut omul, ai văzut pe Dumnezeu!". Tocmai de aceea în cinstirea sfintelor icoane nu cinstim lemnul și culoarea, ci pe cel reprezentat. Tot așa, întîlnind omul, care este chipul lui Dumnezeu, cinstea dată omului se ridică la Creatorul lui. De aceea sîntem datori cu cinstea și cu respectul unii față de alții și nu avem nici un drept să judecăm pe aproapele.

Dar atunci cînd ești într-o poziție de conducere și ai subalterni care greșesc uneori, ce atitudine trebuie să ai?

Judecata înseamnă să îl condamni pe om, să îl osîndești. Dacă atragi atenția cu respect și cuviință, părintește și cu îndemn, asta nu înseamnă judecată, ci trebuință, necesitate și firesc: să îl iubești pe om și să-l lămurești că a greșit.

La vîrsta și la experiența pe care le aveți, ce mesaj ați transmite tinerilor din ziua de astăzi?

Nu se pune problema așa... Nu am nici un mesaj, pentru că nu am nici o calitate să fac asta. Ne sfătuim și, dacă mai vin pe aici și întreabă frații, le spunem că trebuie să avem în vedere un lucru: ne-a făcut Dumnezeu marea cinste de a ne crea după chipul Lui, ființe cugetătoare, ființe nobile, și ne-a hărăzit fericirii veșnice. Trebuie să ne străduim - e interesul nostru! – să moștenim fericirea dăruită de Dumnezeu. Dacă în viața aceasta ne străduim să avem o familie liniștită, o locuință, condiții de trai și sănătate, ajungem să spunem că sîntem fericiți în această viață. Dar mă întreb: este oare fericirea deplină? Nu-i deloc! În viața noastră vin boala, necazurile, inevitabil vine și moartea... Și așa, toată fericirea pămîntească ia sfîrșit. Dacă pentru starea aceasta de cîțiva ani, scurta viață pe pămînt, noi dăm toată grija noastră și ne străduim așa de mult, pentru fericirea veșnică noi nu facem nimic? Căci știm că Dumnezeu a rînduit ca, după încheierea vieții pe pămînt, să înceapă veșnicia. Iar veșnicia poate să fie fericită sau nefericită, după cum am făcut-o noi înșine. **Fiecare va merge cu bagajul lui sufletesc** Sfîntul Nicodim Aghioritul spunea: „Dumnezeu mi-a rînduit împărăția veșnică, iar eu trebuie să mă pregătesc pentru ea, în toată vremea vieții". Ce fac eu ca să intru acolo, căci acolo vreau să fiu, unde Dumnezeu mi-a pregătit loc?

Sfinții erau foarte grijulii: permanent se gândeau la dobîndirea împărăției veșnice, iar grija aceasta era uneori istovitoare, căci îi mistuia. Sfîntul Pimen, fiind pe patul de moarte, era îngrijorat, iar ucenicii l-au întrebat: „Te mai îngrijorezi, părinte, după tot ceea ce ai făcut?". „Am făcut ceea ce am putut, dar știu eu că voi ajunge la Dumnezeu?", se întreba avva Pimen. Diavolii îl ispiteau pe Sfîntul Sisoe cel Mare, zicîndu-i: „Ai scăpat de noi!". Dar el le spunea: „Încă nu am scăpat, ci abia cînd voi ajunge în rai". Să-i ascultăm și pe Sfinții Părinți, care ne încredințează: „Puțină osteneală și veșnică odihnă!".

Asta le-aș spune eu tinerilor: *Să vă gîndiți cu tot dinadinsul la fericirea veșnică!* Există două situații – *tertium non datur*: ori viața veșnică pentru cei care au împlinit poruncile lui Dumnezeu, ori osîndă veșnică pentru cei care nu au trăit după voia lui Dumnezeu, ci au făcut voia vrăjmașului. Pe aceștia o să-i aștepte diavolul, după cuvîntul: „Duceți-vă de la Mine, blestematilor, în focul cel veșnic, care este gătit diavolului și îngerilor lui" (*Matei* 25, 41). Fiecare va merge, după această viață, cu tot ceea ce a agonisit în această viață, cu bagajul lui sufletesc, de cugetare, de simțire și de fapte.

Vă mulțumim foarte mult, Preacuvioase Părinte Stareț, pentru toată dragostea și calda înțelegere!

A consemnat
Stelian GOMBOȘ

MODELUL DIMITRIE CANTEMIR

S-ar putea spune că Dimitrie Cantemir reprezintă primul nostru certificat de europenitate, în sensul modern al cuvîntului. În 2003, pe 21 august, s-au împlinit 280 de ani de la moartea principelui-cărturar, iar pe 26 octombrie – la marele praznic al Sfîntului Mare Mucenic Dimitrie, Izvorîtorul de mir – 330 de ani de la naşterea sa. Dar "Anul Dimitrie Cantemir" a trecut, din păcate, fără prea multă strălucire.

Darul care ni s-a făcut odinioară prin Dimitrie Cantemir (cel ce avea să deschidă marea serie a personalităţilor enciclopedice din cultura românească, ilustrată îndeosebi de B. P. Hasdeu, N. Iorga şi M. Eliade) continuă să rămînă departe de a fi onorat cum se cuvine de conştiinţa publică de azi. În timp ce Republica Moldova îşi dispută pătimaş cu Ucraina vecină paternitatea uriaşei lui personalităţi, România tace într-o expectativă obosită, atît la nivel politic, cît şi la nivel academic, mirîndu-se altminteri că imaginea ei în lume vrea să se cîrpească şi mai rău se rupe.

Din fericire, nepăsarea crasă a oficialităţilor laice a fost parţial răscumpărată atunci, în 2003, ca şi în atîtea alte împrejurări privitoare la tradiţia şi conştiinţa noastră naţională, de Biserica neamului, care, cinstind nu "moldovenitatea", ci *românitatea* etern mărturisitoare a lui Dimitrie Cantemir, voievod şi gînditor creştin-ortodox de talie europeană, a legat aniversarea naşterii sale de aducerea în ţară, de la Thessalonik, a moaştelor Sfîntului Dimitrie cel vechi ("Sînmedru", în tradiţia populară românească), ce au zăbovit la Iaşi în ultima săptămînă a lunii octombrie 2003, alături de osemintele voievodului care i-a purtat numele (reînhumate la Sf. Trei Ierarhi în 1935, după ce mai bine de două secole odihniseră la Moscova, în bisericuţa cu hramul Sfinţilor Împăraţi Constantin şi Elena, ctitorită acolo chiar de marele exilat). Iniţiativa binecuvîntată a Bisericii strămoşeşti a întins astfel noi punţi de lumină între istorie, cultură şi spiritualitate, aducîndu-ne aminte, în răspărul indiferentismului contemporan, că toate îşi află plinătatea în Dumnezeu, Care este dragoste neuitătoare.

Republic mai jos, revăzută şi adăugită, o scurtă prezentare mai veche (intitulată iniţial "Gîlceava tradiţiei cu modernitatea") a personalităţii şi operei lui Dimitrie Cantemir, cu nădejdea de a trezi măcar într-o oarecare măsură interesul generaţiilor mai noi, precum şi cu aceea a unei Românii de mîine mai sensibile şi mai demne faţă de valorile exemplare şi legitimante ale trecutului ei. *(R. C.)*

Cantemireştii – realitate şi legendă –

Că neamul Cantemireştilor s-ar trage din Hanul (*Can*) Timur (*Temir*) Lenk este o fantezie genealogică scornită de Dimitrie Cantemir şi colportată mai tîrziu şi de fiul său Antioh (el însuşi literat [1] şi ambasador al Rusiei la Londra şi Paris), căruia Voltaire îi scria cu îndreptăţită ironie: "Aş fi bănuit mai degrabă că sînteţi din neamul lui Pericle decît al lui Tamerlan". Deficitului de "sînge albastru" Cantemir îi prefera o origine păgînă, fie ea şi tătărească, la fel de greu de verificat ca şi de crezut. Astfel de genealogii fanteziste îşi vor inventa mai tîrziu şi un B. P. Hasdeu sau un Mateiu I. Caragiale, "evghenia" fiind şi un mod de a depăşi complexul marginalităţii româneşti, dar şi un reflex al mentalităţii medievale, perpetuat în sînul elitelor europene pînă în plin secol XX.

În realitate, Constantin Cantemir, tatăl, născut pe la 1612 şi mort la 1693, se ridicase, prin merite militare, din condiţia de răzeş, fiind, ne asigură Neculce, "om prost, mai de gios, că nici carte nu ştia", iar boierimea mai întemeiată (un Radu Greceanu, bunăoară) îl ţinea de "herghelegiu" (crescător de cai), căftănit abia după 1660 şi urcat în scaun cu ajutorul lui Şerban Cantacuzino, influentul domn al Ţării Româneşti. Ştia să-şi urmărească interesele, iar dacă era nevoie, nu se dădea înapoi de la abuzuri şi cruzimi, el fiind cel care, printre altele, credincios Porţii şi pornit să anihileze partida polonofilă, a tăiat capul lui Miron Costin (1691), cronicarul cel atît de preţuit mai tîrziu de Dimitrie Cantemir (care într-o vreme intenţionase să traducă în latineşte *De neamul moldovenilor*) [2]. Desigur, portretul pe care fiul îl face tatălui în *Vita Constantini Cantemyrii...* (redactată, după toate semnele, între 1714 şi 1716) este unul idealizat, urmînd, în mare măsură, modelul clasic al biografiilor plutarhiene.

Mama, Ana Bantăş, se trăgea la rîndul ei dintr-o familie de boiernaşi proveniţi din negustori, dar era înrudită, după mamă, cu nevasta Ducăi-Vodă (Anastasia). Chiar dacă fecior de domn şi domn el însuşi pentru scurtă vreme, se vede că Dimitrie Cantemir a fost mai degrabă un aristocrat al spiritului decît unul de sînge (în această privinţă, fiul său Antioh, părintele român al poeziei ruse, cel atît de mîndru de originea sa ilustră, a avut, prin mamă, avantajul ereditării cantacuzineşti – Casandra, cu care Dimitrie Cantemir se căsătorise în 1699, era fiica lui Şerban Cantacuzino).

Viaţa între două imperii

Născut la 26 octombrie 1673, Dimitrie a primit o educaţie aleasă, avîndu-l ca dascăl în ţară pe grecul (cretanul) Ieremia Cacavelas, "iatro-filosoful", teolog cu deschideri umaniste. Cerut ostatic de turci (ca o garanţie pentru fidelitatea tatălui), a stat la Constantinopol între 1688 şi 1691, studiind la Academia Patriarhiei ortodoxe. Pe lîngă greacă, latină şi slavonă, limbi ştiute încă din ţară, învaţă turca, persana şi araba (se zice că, la maturitate, ar fi stăpînit 12 limbi). Tînărul prinţ e om de lume, cîntă la tambură (mai tîrziu va scrie un tratat de muzică turcească [3], inventînd un sistem de notaţie muzicală bazat pe semnele alfabetului arab!) şi nu disprepuieşte petrecerile rafinate. La Constantinopol îşi face, de altfel, numeroase relaţii, atît în lumea culturală, cît şi în cea diplomatică, iar mai tîrziu tot acolo trebuie să fi deprins franţuzeşte şi italieneşte. Vine pentru scurtă vreme în ţară, cu perspectiva domniei, dar, "lucrat" la Poartă de Constantin Brâncoveanu (neîmpăcatul rival ilustru al Cantemireştilor), nu este confirmat pe tron. Întors la Constantinopol, îşi continuă studiile şi, pentru o vreme, îndeplineşte oficiul de "capuchehaie" (ambasador).

După două domnii ale fratelui său Antioh (cel "greu de cap şi molîu", cu care se avea destul de rău [4]), Dimitrie ajunge şi el pe tron (1710-1711), primind din partea vizirului, la plecarea sa din Ţarigrad, şi următoarea recomandare (căreia n-a avut vreme să-i dea curs, de va fi luat-o cumva în serios): "Să-mi prinzi pe Brâncoveanu-vodă munteanul, să mi-l trimiţi aicea viu, şi de la împărăţie vei avea mare dar şi cinste, şi în locul lui tu vei rămînea acolo domn neschimbat" (după Neculce – cronicar nu prea iubitor de Cantemireşti, deşi l-a urmat pe Dimitrie în aventura sa antiotomană şi, o vreme, chiar în refugiul din Rusia, mai mult ca să-şi scape pielea decît ca să-şi probeze fidelitatea).

☛

[1] De la Antioh Cantemir, care n-a apucat să împlinească 36 de ani (n. Istanbul, 10.09.1708 - m. Paris, 11.04.1744), au rămas *Simfonia la Psaltire*, mai multe satire, fabule, ode şi epigrame, o epopee neterminată (*Petreida* - închinată, desigur, ţarului protector), precum şi o seamă de traduceri (mai ales din franceză în rusă), toate publicate postum (o primă ediţie în românește a apărut la Iaşi în 1844, la centenarul morţii sale, prin strădania lui Al. Donici şi C. Negruzzi: *Satire şi alte poetice compuneri; cf.* şi Antioh Cantemir, *Stihuri*, trad. Virgil Teodorescu, Bucureşti, 1966). O bună monografie a apărut la Craiova în 1984: Cornelia Cârstea, *Antioh Cantemir*.

[2] Indirect şi cu mijloace superioare, Dimitrie Cantemir l-a continuat pe Miron Costin, atît în *Descriptio antiqui et hodierni status Moldaviae*, cît şi în *Vita Constantini Cantemyrii cognomeno senis, Moldaviae principis* (ce înregistrează succint evenimentele istoriei moldoveneşti de la 1661 pînă spre sfîrşitul secolului al XVII-lea). Proza rimată din *Istoria ieroglifică* vine şi ea în continuitatea strădaniilor de versificare românească inaugurate, la nivel cărturăresc, de acelaşi Miron Costin, cam deodată cu Dosoftei mitropolitul.

[3] *Tarifu ilmil musiki ala vegni maksus* (*Scurtă lămurire teoretică asupra muzicii*). *Cf.* şi T. T. Burada, *Scrierile muzicale ale lui Dimitrie Cantemir*, Bucureşti, 1911.

[4] Cînd Brâncoveanu, prin relaţiile la Poartă ale vărului său Toma Cantacuzino, face ca Dimitrie Cantemir să fie aruncat vremelnic în închisoare (de unde s-a răscumpărat pe bani grei), Antioh Cantemir, aflat în a doua domnie, îşi reneagă fratele mai mic, refuzînd să-i plătească răscumpărarea, "chiar de ar sta acolo o mie de ani".

Visînd la eliberarea creştinătăţii de sub păgîni, face alianţă cu ţarul Petru cel Mare (Luţk, 13 aprilie 1711). "Iată, s-a ivit Petru Alexeevici, ţarul Rusiei, care – cu arma de neînvins a crucii – vine să dezrobească popoarele creştine din robia păgînilor. Este nevoie ca noi să ne unim în alianţă armată cu dînsul şi să pornim din toată inima şi legîndu-ne cu toată soarta noastră", sună proclamaţia către norodul moldav, semnată de domn şi de floarea boierimii. Ţarul vizitează Moldova, lăsînd localnicilor o amintire de neşters: cu statura lui de uriaş, merge pe jos şi fără alai prin Iaşi, admiră complezent turnul Goliei, îi place vinul cu pelin şi toarnă cu mîna lui mesenilor (inclusiv femeilor), dar mai ales are drag de Cantemir, pe care-l pupă în văzul tuturor, zice Neculce, "pe faţă, pe cap şi pe ochi, ca un părinte pre un fiiu al său". După ce planurile li se prăbuşesc prin înfrîngerea de la Stănileşti (iulie 1711), Cantemir trece în Rusia (iniţial ascuns în caleaşca împărătesei), cu familia şi credincioşii săi. Ţarul refuză să-l extrădeze turcilor ("Le-aş putea da toată ţara, pînă la Kursk, căci îmi rămîne nădejdea de a o recuceri, dar mi-e cu neputinţă să-mi calc credinţa şi să las în mîinile lor un principe care şi-a pierdut domnia pentru mine, căci onoarea, o dată pierdută, n-o mai poţi redobîndi"), îi dă titlul de principe serenissim al Rusiei, pensie de 6000 de ruble anual, locuinţă la Moscova şi moşii bunicele în ţinutul Harkoyului (Dimitrievka – astăzi Dmitrovsk-Orlovski).

În 1712 (după alte surse: 1713) îşi pierde soţia (Casandra Cantacuzino, care-i născuse 10 copii, dintre care au trăit 6), iar în 1720 se recăsătoreşte cu cneaghina Anastasia Trubeţkoi (18 ani), fiind năşit chiar de ţar. Rămîne sfetnic intim al acestuia şi membru al senatului, chemat în cele din urmă la Sankt Petersburg, unde se ţese şi relaţia dintre fiica lui, Maria, şi Petru cel Mare (căruia aceasta îi va naşte un fiu mort, se pare prin grija ţarinei lezate, care-l plătise în ascuns – zic gurile rele – pe doctorul grec ce veghease naşterea). Pînea exilului nu-i tocmai amară: dincolo de imensa trecere la curte şi de faima sa de erudit, de-acum europeană, Cantemir îşi sporeşte averea, se desfată cu lulele şi vinuri de soi, tulburîndu-l doar gelozia pe tînăra lui soţie [5] şi – tot mai dese – crizele de diabet.

Întors şubrezit de la Astrahan, după ce-l însoţise pe ţar în campania antiotomană din Caucaz, moare în reşedinţa sa din Ucraina, în prag de toamnă, la numai 50 de ani neîmpliniţi. Secretarul său, Ilinski, notează data exactă: 21 august 1723.

Arme şi litere

După faimoasele dispute medievale între "arme" (cariera militară) şi "litere" (cariera intelectuală), idealul uman al Renaşterii a visat să le reunească, iar Dimitrie Cantemir a fost o întruchipare tîrzie a acestuia. Chiar dacă celebru l-a făcut pana, iar nu spada, el era un bun strateg şi mînuitor al armelor, iar cu un an înaintea morţii, în contextul unor mari serbări imperiale, mai era în măsură să ofere un număr de virtuozitate: costumat în mare vizir, făcu o frumoasă demonstraţie de călărie turcească, întorcîndu-se brusc din galop şi atacînd cu lancea, în aplauzele nobilimii şi ale corpului diplomatic.

Din păcate, ca om politic, a fost victima propriului idealism utopic (simptom destul de răspîndit în epoca barocă, mare urzitoare de planuri niciodată puse în practică, sau jalnic eşuate, atît în Apus, cît şi în Răsărit) [6], dar şi a iluziilor de dominaţie mesianică şi de occidentalizare forţată ale lui Petru cel Mare (care pînă la urmă n-a reuşit decît să radă bărbile ruşilor şi să lase un testament politic devenit obsesie imperialistă sub toate regimurile, inclusiv sub cel bolşevic). Aventura de cruciat tîrziu a lui Dimitrie Cantemir (ca şi uneltirile de altă natură ale Brâncoveanului, mai apropiat de austrieci decît de ruşi) explică reacţia turcească de instituire a fanariotismului, sub care ţările române vor rămîne mai bine de un secol, cu urmări sociale şi sufleteşti fatale "fibrei" naţionale.

Ca scriitor, savant şi gînditor, Dimitrie Cantemir a deschis însă calea modernităţii în cultura română şi ne-a dat primul certificat de europenitate majoră, la răscrucea dintre Orient şi Occident, fiind din 1714, la propunerea filosofului Leibniz, membru al Academiei din Berlin, iar o parte din opera sa circulînd în toată Europa (fie în latină, fie tradusă în limbile moderne de mare prestigiu cultural: germană, engleză, franceză, italiană), ba chiar şi dincolo de ocean (unde, nu demult, academicianul Virgil Cândea a descoperit originalul latinesc integral din *Istoria Imperiului Otoman*, pe care l-a şi editat în 1999 şi 2002).

[5] „Femeie priceputǎ în urzeli, cu mult tupeu şi cam nărăvaşă din fire", notează un contemporan (prinţul Dolgorukov). Va avea cu ea o fiică, Smaragda (o Smaragdă, moartă de timpuriu, avusese şi cu prima soţie).

[6] Poate că la aceasta se va fi referit Eminescu în enigmaticele versuri din *Epigonii*: "Cantemir croind la planuri din cuţite şi pahară..."

Ce aude unicornul?

Aşa îşi intitula Blaga una dintre poeziile de maturitate, poate nu fără un gînd conectat la alegoria cantemiriană... *Unicornul* sau *inorogul* este un animal fabulos, calul cu un corn în frunte, simbol al puterii, dar şi al purităţii, cu acces la tainele mai presus de fire. În romanul său de tip fabulă, *Istoria ieroglifică* ("încifrată", am zice noi astăzi), în care se confruntă hain Împărăţia Leului (a animalelor, respectiv Moldova) cu cea a Vulturului (a păsărilor, respectiv Muntenia), multe personaje reale, contemporane autorului, se ascund sumar sub măştile fabulei: Corbul (Constantin Brâncoveanu), Şoimul (Toma Cantacuzino), Struţocămila (Mihail Racoviţă), Filul (fratele Antioh) etc. Printre toate aceste măşti, Inorogul îl înfăţişează pe Dimitrie Cantemir însuşi, victimă a uneltirilor numeroşilor săi duşmani de acasă, care-l dau Crocodililor (bostangiilor) din Împărăţia Peştilor (Imperiul otoman) [7]. Alegîndu-şi pentru sine masca unui animal fabulos atît de nobil (conform bestiariilor), autorul sugerează, fără falsă modestie, condiţia sa de excepţie: el e un ales, un iniţiat, un organ al spiritului, creator în ordinea eternă, dar neînţeles şi trădat de mai toţi în ordinea vremelnică.

Rodul geniului său e opera ştiinţifică, filosofică şi literară pe care ne-a lăsat-o, de o întindere şi o varietate care uimesc pînă azi. Prima sa scriere, *Divanul sau Gîlceava înţeleptului cu lumea sau Giudeţul sufletului cu trupul* s-a publicat în româneşte, la Iaşi, în 1698 (fiind apoi tradusă în greceşte de Ieremia Cacavelas). Cum partea a treia reprezintă, în mare, doar o simplă traducere din scrierea postumă (Amsterdam, 1682) *Stimuli virtutum, fraena peccatorum*... a umanistului unitarian de origine lituaniană Andreas Wissowatius, interesul cade pe primele două părţi, ce întrunesc nu doar calităţi filosofice, ci şi literare. În dialogul cînd grav, cînd persiflant dintre Înţelept şi Lume se regăseşte, printre altele, *topos*-ul enumerativ al gloriilor apuse (*Ubi sunt qui ante nos*?), pe care-l exersase şi Miron Costin în *Viaţa lumii*, dar care la Cantemir capătă un plus de patos şi de cadenţă solemnă, răzbătînd chiar dincolo de greoaia topică latinizantă: "Ce s-au făcut împăraţii perşilor cei mari, minunaţi şi vestiţi? Unde este Kyros şi Crisos? Unde este Xerxis şi Artaxerxis, carii în loc de Dumnedzău să socotea şi mai puternici decît toţi oamenii lumii să ţinea...? Unde este Alexandru Marele, Machidonianul, carele nu pentru mărimea statului [staturii sale], ce pentru mari şi minunate războaie şi a multe ţări biruinţă Marele se numeşte? Şi să nu te mai pentru alţii vechi şi minunaţi ai grecilor împăraţi întreb, ci pentru aceşti mai de curînd: unde este Constantin Marele, ziditoriul Ţarigradului [Constantinopolului]? Unde este Justinian, cel ce-au acea minunată şi de toată lumea lăudată şi în toate unghiurile a rătunzelii pămîntului [globului pămîntesc] vestită zidit beserică, care Svînta Sofia să chiamă?..." ş.a.m.d. Virtuţile sale literare se vor consolida în *Istoria ieroglifică* (terminată în 1705), primul roman românesc (din păcate, fără impact asupra istoriei literare, fiind editat numai mult mai tîrziu, spre sfîrşitul secolului al XIX-lea, ca şi *Ţiganiada* lui Ioan Budai-Deleanu, cu care are în comun aceeaşi diviziune epopeică în 12 părţi şi aceeaşi plăcere pură a plăsmuirii), plin de fantezie şi savant elaborat, dar deconcertant la lectură, nu atît din pricina limbii arhaice sau a obscurităţii alegorice (autorul dă la sfîrşit o "scară" care decodează toate "ieroglifele"), cît a topicii

(continuare în pag. 12)

[7] Jelania Inorogului cu acest prilej, antrenînd, *in crescendo*, toate elementele firii, de la chtonic la uranic, ca într-o vedenie apocaliptică ritmată şi rimată la modul popular (poate prima dezvoltare estetică a bocetului tradiţional în literatura noastră cultă), constituie culminaţia lirică a artei literare cantemiriene (unora amintindu-le de tînguirea lui Ghilgameş la moartea prietenului său Enkidu): „Plecatu-s-au cornul Inorogului, împiedicatu-s-au paşii celui iute, închisu-s-au cărările cele neîmblate, aflatu-s-au locurile cele necălcate... Toate puterile i s-au curmat, toţi prietenii l-au lăsat... Iară de acum în ceriu să zboare, n-a scăpa; o mie de capete de ar avea, iarbă n-a mai mînca... Munţi, crăpaţi! Copaci, vă despicaţi! Pietri, vă fărîmaţi! Asupra lucrului ce s-au făcut – plîngă piatra cu izvoară, munţii puhoaie pogoară, lăcaşele Inorogului, păşunele, grădinele, cernească-să, pălească-să, veştedzească-să, nu mai înverdzească, nici să odrăslească, ci pre domnul lor cu jele, pre stăpînul lor negrele, suspinînd, tînguind, neîncetat să pomenească! Ochiuri de cocoară, voi, limpedzi izvoară, a izvorî vă părăsiţi şi-n amar vă primeniţi!... Mute-să Arcticul, strămute-să Andarticul, osia sferească în două să frîngă, toată iuşorimea în chentru să-mpingă, stihiile toate tocmirea să-şi piardză, orînduiala bună în veci să nu mai vadză, toate îndărăpt şi-n stînga să să-nvîrtejască, de jale să să uluiască, de ciudă să să amurţască şi dreptatea Inorogului în veci să povestească!".

MODELUL DIMITRIE CANTEMIR

(urmare din pag. 11)

latinizante şi a excesului "ritoricesc" în genere. Tot în românește va redacta Cantemir, mai spre sfîrşitul vieţii, *Hronicul vechimei a româno-moldo-vlahilor* (rămas neterminat, dar deschizînd calea istoriografiei noastre moderne, laolaltă cu *Istoria Ţării Româneşti* a stolnicului Constantin Cantacuzino, şi ea neterminată...).

Grosul operei l-a scris în latineşte: de la *Sacrosanctae scientiae indepingibilis imago* (*Ştiinţa sacră cea de nezugrăvit*), numită şi *Metafizica* sa (eseu filosofic neterminat – cu sursa cea mai transparentă în J. B. Van Helmont, discipolul lui Paracelsus: *Causae et initia naturalis*, *Archeus faber*, dar mai ales *De tempore* şi *Formarum Ortus* –, rămas pînă azi în românește doar în traducerea parţială a lui N. Locusteanu din 1928), pînă la monumentala sinteză *Incrementa atque decrementa aulae othomanicae* (*Creşterea şi descreşterea Imperiului otoman*), tipărită mai întîi în traducere engleză (*The History of the Growth and Decay of the Othman Empire*, Londra, 1734-35), apoi în franceză (*Histoire de l'Empire Ottoman, où se voyent les causes de son agrandissment et de sa décadence*, Paris, 1743) şi germană (*Geschichte des Osmanischen Reiches nach seinem Anwachsen und Abnehmen*, Hamburg, 1745), iar numai în 1876 şi în românește (*Istoria curţii aliotmăneşti*, în ediţia *Operele principelui Demetriu Cantemir* a Academiei Române, vols. III-IV, în traducerea nu tocmai grozavă a lui Iosif Hodoş). Un loc aparte îl ocupă *Descriptio Moldaviae*, lucrare comandată de Academia din Berlin şi care conţine – pe lîngă nepreţuite informaţii istorice şi etnografice **[8]** – prima hartă a Moldovei, realizată chiar de autor **[9]**.

Sistemul religiei mahomedane, lucrare apărută iniţial în rusă (Sankt Petersburg, 1722), consultabilă şi astăzi cu folos, este prima monografie a unei religii realizată de un român. Se cuvine poate menţionat că, deşi a cochetat cu filosofiile vremii şi a alunecat uneori spre metafizica raţionalistă sau spre morala stoică, Dimitrie Cantemir a păstrat o principială perspectivă teologică asupra lumii şi a rămas mereu atent la puritatea învăţăturii ortodoxe **[10]**, spre bătrînețe criticînd cu promptitudine, în latină (*Loca obscura in Catechisi...*), un catehism slavonesc de epocă (Theofan Prokopovici, *Învăţătura dintîi a copiilor*, 1720) viciat de alunecări spre protestantismul luteran **[11]**.

Cele mai bune ediţii de pînă azi ale scrierilor sale sînt cele din seria de *Opere complete* inaugurată în 1973 şi coordonată de regretatul academician Virgil Cândea (cel mai de seamă cantemirolog al nostru din ultima jumătate de secol) **[12]**, iar ultima mare isprăvă în domeniu i-a aparţinut regretatului profesor universitar Dan Sluşanschi (ediţia critică *Descriptio Antiqui Et Hodierni Status Moldaviae/ Descrierea stării de odinioară şi de astăzi a Moldovei*, Editura Institutului Cultural Român, Bucureşti, 2006), provocînd astfel nevrednicia prezentului la redescoperirea resurselor de vrednicie ale unui trecut pe care ar cam fi vremea să-l binemeritãm din nou.

Răzvan CODRESCU

[8] Legat de Rusalii, este descris în premieră, bunăoară, faimosul *joc al căluşarilor* (executat de cete de flăcăi constituite anume cu acest prilej), dans ritual de origine străveche şi neclară, cu funcţie magică, pe de o parte patronat de iele, pe de altă parte capabil să vindece relele aduse de acestea. În finalul capitolului XVII ("Despre năravurile moldovenilor") din partea a doua, Dimitrie Cantemir notează, ca un veritabil folclorist: "Mulţimea superstiţioasă crede că ei [căluşarii] au puterea de a izgoni bolile cronice, iar vindecarea se face astfel: după ce bolnavul s-a aşternut la pămînt, aceia încep săriturile lor şi, la un anumit loc al cîntecului, calcă, unul după altul, de la cap pînă la picioare, pe cel culcat; în sfîrşit, îi suflă la ureche cîteva cuvinte anume ticluite şi poruncesc bolii să iasă..." (*Superstitiosa plebs illis morborum chronicorum expellendorum potestatem adscribit. Fit autem sanatio hoc modo: Prostrato in terram aegroto, illi suos saltus incipiunt, et notato cantilenae loco iacentem a capite usque ad calcem par seriem calcant, tandem verba aliqua studio concepta eius auribus insusurrant, morbumque exire iubent*). Informaţiile sînt în genere preţioase, dar supoziţiile adeseori fanteziste; despre *doină*, de pildă, Cantemir credea că ar perpetua numele... zeului dacic al războiului (*Martis vel Bellonae Dacis usitatum nomen fuisse videtur, praeponitur enim cunctis, quae fortiter in bello [gesta] referunt, canticis, ac praeludiis, quibus gens moldava ante cantum modulari consuevit, textum largitur* – cap. I din partea a treia)! *Cf.* şi Ovidiu Bîrlea, *Istoria folcloristicii româneşti*, Bucureşti, 1974, pp. 23-27.

[9] *Cf.*, între altele, G. Vâlsan, *Opera geografică a principelui Dimitrie Cantemir*, Cluj, 1926.

[10] A se vedea şi partea a treia din *Descrierea Moldovei*, unde se referă inclusiv la *Filioque*, susţinînd cu discreţie poziţia Ortodoxiei (*Symbolum fidei, uti a patribus Nicenae Synodi conceptum est, simpliciter in sacris recitant, et papisticam additionem et a filio reiiciunt. De Spiritus S. processione eadem sentiunt, quae Christi verbis S. Iohannes evangelista pronunciat. Uti autem praeter S. Scripturae verba processionem a filio admittere nolunt, ita nec introductam a Palama formulam a solo Patre* – cap. I).

[11] Pentru **dimensiunea teologică** a operei cantemiriene, *cf.*, între altele, Dimitrie Cantemir, *Loca obscura*, traducere şi comentarii de T. Bodogae, în *Biserica Ortodoxă Română*, anul XCI (1973), nr. 9-10; Vasile Mihoc, "Sfînta Scriptură în opera lui Dimitrie Cantemir", în *Studii teologice*, anul XXV (1973), nr. 5-6; Nicolae Chiţescu, "Ortodoxia în opera lui Cantemir", în *Glasul Bisericii*, anul XXXII (1973), nr. 9-10; Antonie Plămădeală, "Dimitrie Cantemir, teologul", în vol. *Dascăli de cuget şi simţire românească*, Bucureşti, 1981. Pentru **dimensiunea filosofică**, cele mai bune contribuţii rămîn: Dan Bădărău, *Filozofia lui Dimitrie Cantemir*, Bucureşti, 1964; Virgil Cândea, *Filosofia lui Dimitrie Cantemir* (teză de doctorat, 1970), dar şi *Raţiunea dominantă. Contribuţii la istoria umanismului românesc*, Cluj, 1979; Petru Vaida, *Dimitrie Cantemir şi umanismul*, Bucureşti, 1972. Pentru **dimensiunea filologică şi literar-artistică**, *cf.* mai ales Emil Petrovici, "Limba lui Dimitrie Cantemir", în *Gazeta literară* din 10 septembrie 1964; Manuela Tănăsescu, *Despre Istoria ieroglifică*, Bucureşti, 1970; Ştefan Giosu, *Dimitrie Cantemir. Studiu lingvistic*, Bucureşti, 1973; Elvira Sorohan, *Cantemir în Cartea ieroglifelor*, Bucureşti, 1978; Nicolae Manolescu, *Istoria critică a literaturii române*, vol. 1, Bucureşti, 1990, p. 73 şi urm. (abordare strict estetică); Dan Horia Mazilu, *Dimitrie Cantemir, un prinţ al literelor*, Bucureşti, 2001. Dintre numeroasele **monografii sau prezentări generale**, *cf.*, de pildă, P. P. Panaitescu, *Dimitrie Cantemir. Viaţa şi opera*, Bucureşti, 1958, Paul Simionescu, *Dimitrie Cantemir*, Bucureşti, 1972, I. D. Lăudat, *Dimitrie Cantemir. Viaţa şi opera*, Iaşi, 1973, sau sinteza lui Al. Piru din *Istoria literaturii române de la origini pînă la 1830*, Bucureşti, 1977, pp. 268-311. Pentru **contextul cultural al epocii**, *cf.* îndeosebi – pe lîngă studiile citate ale lui Petru Vaida şi Virgil Cândea – Alexandru Duţu, *Coordonate ale culturii româneşti în secolul al XVIII-lea*, Bucureşti, 1968; Doina Curticăpeanu, *Orizonturile vieţii în literatura veche românească*, Bucureşti, 1975; Mircea Anghelescu, *Literatura română şi Orientul*, Bucureşti, 1975; Mircea Muthu, *Literatura română şi spiritul sud-est european*, Bucureşti, 1976; Dan Horia Mazilu, *Barocul în literatura română din secolul al XVII-lea*, Bucureşti, 1976, şi *Literatura română în epoca Renaşterii*, Bucureşti, 1984; Edgar Papu, *Barocul ca mod de existenţă* (2 vols.), Bucureşti, 1977; Ion Istrate, *Barocul literar românesc*, Bucureşti, 1982; Dragoş Moldovanu, *Dimitrie Cantemir între Orient şi Occident*, Bucureşti, 1997, şi *Dimitrie Cantemir între umanism şi baroc*, Iaşi, 2002. Se mai poate consulta cu folos şi volumul antologic *Dimitrie Cantemir interpretat de...* (ed. Suzana-Carmen Dumitrescu), Bucureşti, 1977. Cei mai mulţi analişti ilustri de dinainte de 1945 (N. Iorga, S. Puşcariu, G. Pascu, N. Cartojan, G. Călinescu, N. Bagdasar etc.) sînt astăzi depăşiţi. Unele contribuţii la studiul personalităţii şi operei cantemiriene vin şi **de dincolo de Prut**, în română, rusă sau ucraineană, de la *Dimitrie Cantemir în Rusia* de Ştefan Ciobanu (Bucureşti, 1925; reed. 2000; *cf.* şi *Istoria literaturii române vechi*, Bucureşti, 1989) pînă la V. N. Ermuratscii, *Dmitrii Kantemir*, Chişinău, 1983, sau A. I. Babii, *Dmitrii Kantemir*, Moskva, 1984 (cu menţiunea că autorii ruşi şi ucrainieni trebuie consideraţi cu prudenţă, avînd tendinţa de a-l asimila pe D. Cantemir culturilor şi literaturilor respective).

[12] Pentru scrierile cantemiriene în limba română, *cf.* şi *Opere*, vol. I: *Divanul. Istoria ieroglifică. Hronicul vechimei a româno-moldo-vlahilor*, Bucureşti, 2003 (ediţie realizată de Virgil Cândea, Stela Toma şi Nicolae Stoicescu).

Târg național de carte religioasă la Sibiu

În zilele de 7-10 octombrie 2010 s-a desfăşurat, în generosul spaţiu al Bibliotecii ASTRA, a 11-a ediţie a Tîrgului Naţional de Carte şi Revistă Religioasă „Scriptus", coordonat de teologul Lucian Coca (o gazdă mereu promptă şi agreabilă), care nu s-a lăsat intimidat de vremurile de criză, ci a reuşit să aducă din nou la Sibiu peste 20 de edituri şi publicaţii din toată ţara, precum şi cîţiva invitaţi de excepţie, care au marcat fericit fiecare zi a Tîrgului (a cărui deschidere s-a făcut în prezenţa Î. P. S. Laurenţiu Streza, Mitropolitul Ardealului, şi în bătaia de lumină a centenarului Arsenie Boca, marcat festiv de unul dintre standurile centrale – Ed. Charisma din Deva). Dacă solistul harismatic Costel Busuioc n-a putut fi de faţă, cum se sconta, din pricina unui deces în familie, Tîrgul s-a bucurat, în cele patru zile, de prezenţa „vînătorului de securişti" Marius Oprea (cu ocazia lansării traducerii româneşti a Cărţii negre a Revoluţiei franceze apărute la Ed. Grinta din Cluj-Napoca), a părintelui profesor Ioan I. Ică jr (care a îngrijit, cu profesionalismul său binecunoscut, recenta ediţie de la Deisis a Cursurilor de mistică ale lui Nichifor Crainic), a neamţului convertit la Ortodoxie Klaus Kenneth (căruia i s-au lansat două cărţi traduse la Ed. Agnos din Sibiu: De ce sînt ortodox şi Marile religii ale lumii văzute prin ochii creştinismului) sau a actriţei Manuela Golescu (cu un recital din lirica Maicii Teodosia – Zorica Laţcu, cea mai de seamă voce poetică feminină a Ortodoxiei româneşti din secolul XX). Răzvan Codrescu – avîndu-l ca invitat pe părintele Gheorghe Bogdan, vechi luptător anticomunist şi fost deţinut politic – a lansat trei titluri noi de la Ed. Christiana din Bucureşti, toate dedicate suferinţei şi martirajului „cruciaţilor secolului XX": Constantin I. Stan, Crucea reeducării. O istorie a reeducărilor în temniţele politice din România: 1948-1964; Lucian D. Popescu, Introducere în omiletica părintelui Gheorghe Calciu; Prof. Dr. Ilie Bădescu, Lector Dr. Andreea Băndoiu, Prof. Dr. Pavel Chirilă, Principiile cercetării martirologice. Pe aceeaşi temă, merită o menţiune deosebită volumul intitulat Martiri şi mărturisitori români din secolul XX. Închisorile comuniste din România realizat de Fabian Seiche şi apărut la Ed. Agaton din Făgăraş.

Adolf Vasilescu

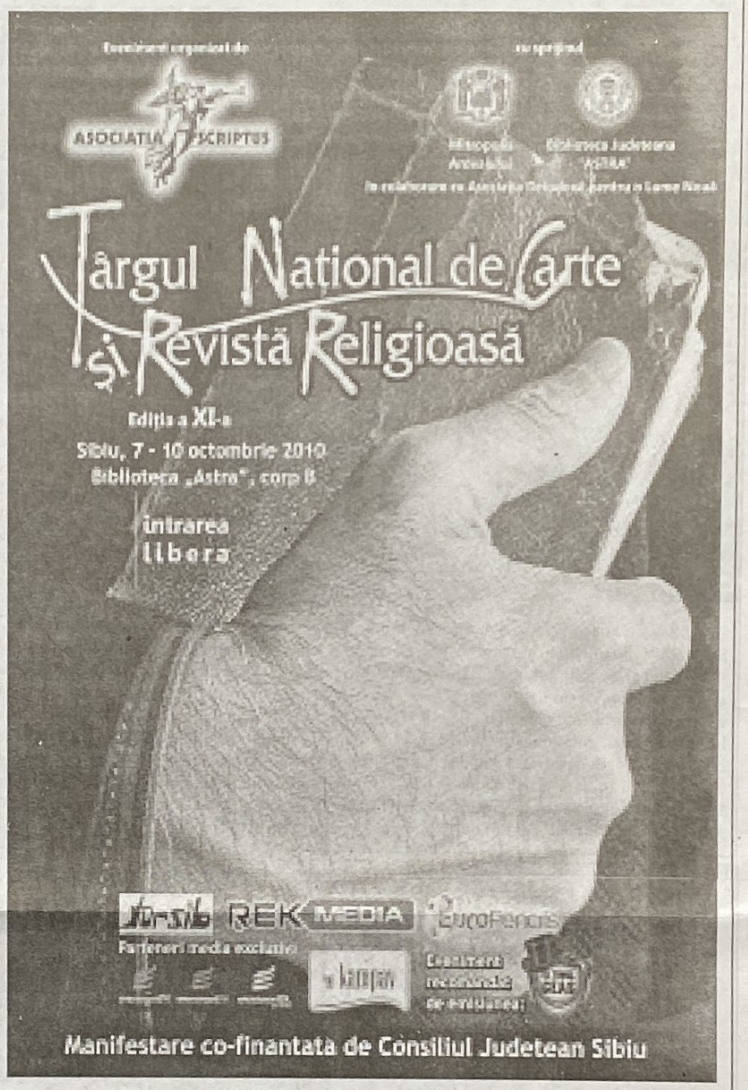

PRINCIPII DE MARTIROLOGIE

În întâmpinarea Simpozionului Internaţional de Martirologie organizat la Bucureşti în zilele de 11 şi 12 octombrie a. c. (mai ales prin strădaniile şi pe cheltuiala d-lui dr. Pavel Chirilă şi d-lui Dan Puric), Editura Christiana pune la îndemâna publicului larg din România, în colecţia „Teologie aplicată", volumul intitulat *Principiile cercetării martirologice*, realizat de Prof. Univ. Dr. Ilie Bădescu, Lector Univ. Dr. Andreea Băndoiu şi Prof. Univ. Dr. Pavel Chirilă.

Sinteza respectivă, lansată în cadrul Simpozionului (în prezenţa autorilor, a maestrului Dan Puric şi a mai multor invitaţi din ţară şi din străinătate), reprezintă o premieră în bibliografia românească. Teologia, bioetica şi sociologia se împletesc în această fenomenologie a martirajului, având explicit în vedere organizarea unor viitoare Centre de Studii Martirologice, printre care şi cel din cadrul „Proiectului Aiud".

"Scopul cercetării martirologice nu este de a-i incrimina şi chiar pedepsi (dacă mai sunt în viaţă, ca torţionarii temniţelor comuniste de mai ieri) pe feluriţii prigonitori (demnitari, judecători, paznici, călăi etc.), ci de a înlesni posterităţii dreapta cunoaştere şi cinstire a jertfelor pentru Hristos şi pentru Biserica Sa, întărind legătura dintre Biserica luptătoare şi Biserica triumfătoare, dintre «neamul creştinesc» şi Dumnezeul cel viu, «Care Se preamăreşte în sfinţii Săi»", citim pe coperta finală.

Cartea este alcătuită din următoarele capitole: "Fundamentele martirologiei"; "Fenomenul şi noţiunea martiriului în diferite religii, culturi, epoci, civilizaţii"; "Războiul împotriva sfinţilor. Fenomenul iconoclast"; "Ateismul şi urmările lui"; "Definirea noţiunii de martir"; "Aspecte dogmatice în actele martirice"; "O radiografie a martirajului"; "Atitudini faţă de actul martiric", urmate de *Addenda* ("Organizarea şi funcţiunile unui centru ortodox de studii martirologice"; "Principiile cercetărilor martirologice") şi o bibliografie generală selectivă (care se întregeşte cu numeroase alte referinţe bibliografice din notele de subsol ale fiecărui capitol).

În cursul lunii octombrie, cartea va ajunge şi în librării, dar şi la Târgul Internaţional de Revistă şi Carte Religioasă "Scriptus" de la Sibiu (7-10 octombrie), la standul Editurii Christiana şi la cel al Societăţii de Difuzare „Superghraph". Ea poate fi, de asemenea, procurată prin poştă ("Supergraph" – str. Ion Minulescu 36, sector 3, Bucureşti, cod poştal 031216; tel.: 021/3206119, fax: 021/3191084; site on-line: www.librariasophia.ro), sau direct de la sediul din Bucureşti al Editurii Christiana (str. Theodor Sperantia 104, bl. S26, sc. 3, ap. 66, sector 3, Bucureşti, cod poştal 030939; tel./fax: 021/3225798; site on-line: www.editurachristiana.ro).

Vasile A. Marian

ICONARUL ŞI MELODUL

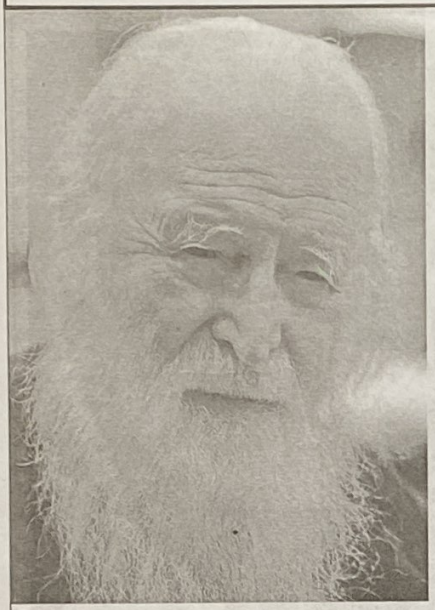

Şi a fost zi de la Dumnezeu sâmbătă 11 septembrie 2010. Ziua în care au fost pomeniţi doi mari fii ai Bisericii: **arhimandritul Sofian Boghiu** şi **poetul Ioan Alexandru** – la opt, respectiv la zece ani de la trecerea lor la Domnul. Şi a dat Domnul o zi lină şi senină ca inimile lor, pentru ca tot credinciosul bucurat vreodată de ei să îi poată bucura la rându-i prin slujbele în care a adus încă o dată mulţumire Domnului pentru că a binecuvântat poporul Său cu astfel de oameni. Căci cei doi au fost şi vor rămâne în inimile noastre ca *modele de trăire creştină*. Primul ca monah desăvârşit şi zugrav de icoane, iar al doilea ca rapsod şi propovăduitor năvalnic al credinţei în lumea zguduită de fel şi fel de potrivnicii.

Părintele Sofian ne aduce permanent în inimi răbdarea, delicateţea, smerenia, jertfa şi dragostea cu care ani de-a rândul i-a întâmpinat pe toţi cei ce au călcat pragul Sfintei Mânăstiri Antim, fie slujind şi predicând, fie spovedind sau sfătuind. Privirea sa luminoasă nu poate fi uitată de vreunul dintre cei cu a căror privire s-a intersectat vreodată. Vocea sa aducea în urechile noastre, obosite de zgomotul lumii, liniştea şi înţelepciunea pe care harul i le dădea pentru toţi. Gesturile sale liturgice ne transmiteau pacea de Sus care domnea în sufletul său. Întreaga sa prezenţă aducea parcă şi mai vizibil în noi iubirea lui Dumnezeu, cea vie şi netrecătoare.

Ioan Alexandru, la rându-i, ne-a învăţat şi ne învaţă încă ce înseamnă propovăduirea explozivă, curajul şi demnitatea omului de cultură a cărui nădejde este numai Domnul, viaţa dusă în deplină concordanţă cu credinţa. Nu cred că poate uita cineva exuberanţa şi bucuria revărsate de el din belşug, deschizând şi dezgheţând inimi ferecate de îndoiala şi suspiciunea pe care firava noastră credinţă le îngăduie în sufletele noastre. Totodată, erudiţia sa impresiona şi ne uimea, raţiunea completând imaginea pe care elocinţa o construia în inimi. Acţiunile sale temerare, pline de dorinţa unei fierbinţi mărturisiri, au adus lumină în momente tulburate de patimi şi de necredinţă, precum şi încrederea nestrămutată în răscumpărarea vremurilor prin veşnicie.

Dumnezeu să-i odihnească între aleşii Săi, iar pe noi să ne învrednicească perpetuu de dreapta lor pomenire.

Radu JECU

10 ANI FĂRĂ POETUL «LUMINII LINE»

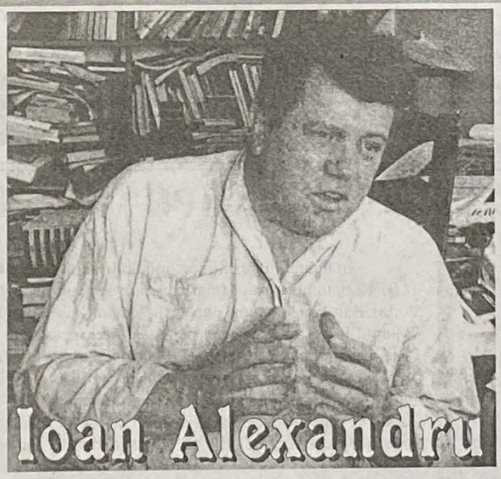

Lumină lină lini lumini
Răsar din codri mari de crini
Lumină lină cuib de ceară
Scorburi cu miere milenară
De dincolo de lumi venind
Şi niciodată poposind
Un răsărit ce nu se mai termină
Lină lumină din lumină lină...

Chiar dacă prea prolific pentru a fi mereu egal cu sine însuşi, Ioan Alexandru rămîne, cu sau fără girul belferilor desbisericiţi ai culturii noastre actuale, cel mai de seamă poet creştin din istoria postbelică a literaturii române. Cu el pare a se fi încheiat, în apoteoza "Luminii line" (capodopera indiscutabilă a liricii lui religioase), şirul marilor poeţi tradiţionalişti ai Ardealului. Naşterea lui în chiar ziua de Crăciun a anului 1941 ne apare astăzi ca semnul unei alegeri: între pruncul dumnezeiesc din Betleemul Iudeii şi pruncul moroşenesc din Topa Mică se va fi întins dintru început o tainică punte de lumină, în răspărul vremurilor vitrege ce vor veni şi cu care va fi nevoit să-şi măsoare veleatul...

Cine te-aşteaptă te iubeşte
Iubindu-te nădăjduieşte
Că într-o zi lumină lină
Vei răsări la noi deplină
Cine primeşte să te creadă
Trei oameni vor veni să-l vadă...

Scurta lui viaţă a fost ardere-de-tot pe altarul credinţei şi limbii din bătrîni. Şi-a făcut studiile medii şi superioare la Cluj şi Bucureşti, iar în 1968 a devenit asistent la Facultatea de Limba şi Literatura Română a Universităţii bucureştene. Bursier în Germania (1968-1972), în scurta perioadă a "destinderii" ceauşiste, a studiat cu Heidegger, atrăgându-şi simpatia şi poate aprecierea marelui filosof. A debutat editorial – şi încă neaşezat sufleteşte – cu volumul de versuri *Cum să vă spun?* (1964), dovedindu-se apoi de o crescătoare şi lămuritoare vrednicie (poezii, traduceri, studii, eseuri), mereu mai aproape de "Soarele Dreptăţii", de "Răsăritul cel de Sus": *Viaţa deocamdată* (1965), *Infernul discutabil* (1967), *Vămile pustiei* (1969), *Imnele bucuriei* (1973), *Patria la Pindar şi Eminescu* (teză de doctorat, 1973), traducerea *Odelor* lui Pindar (3 vols., 1974-1977), *Imnele Transilvaniei* (1976), traducerea comentată a *Cîntării Cîntărilor* (1977), *Imnele Moldovei* (1980), *Imnele Ţării Româneşti* (1981), antologia *Pământ transfigurat* (1982), *Imnele iubirii* (1983), *Imnele Putnei* (1985), *Imnele Maramureşului* (1988)...

Lumină lină lini lumini
Răsari din codri mari de crini
I-atîta noapte şi uitare
Şi lumile-au pierit din zare
Au mai rămas din veghea lor
Luminile luminilor...

După 1989, a desfăşurat o efervescen-tă activitate politică anti(neo)comunistă, făcînd să răsune dojana iubitoare a Verbului dumnezeiesc în Parlamentul României, unde a reuşit să statornicească pînă în ziua de astăzi dacă nu duhul, măcar semnul Sfintei Cruci. Dumnezeu a rînduit însă ca poetul cruciat "să se adauge la neamul său" încă din toamna lui 2000 (16 septembrie, Bonn), după 6 ani de slăbiciune şi suferinţă trupească, pe care ştiut să le îndure în chip creştinesc, mărturisindu-L pe Hristos pînă în clipa din urmă, aşa cum flacăra mai pîlpîie peste lemnul scrumit...

Lumină lină lini lumini
Înstrăinîndu-i pe străini
Lumină lină nuntă leac
Tămăduind veac după veac
Cel întristat şi sărăcit
Cel plîns şi cel nedreptăţit
Şi pelerinul însetat
În vatra ta au înnoptat...

Înfruntînd – cînd senin, cînd viforos – cecitatea vremurilor şi suspiciunile mai vechi sau mai noi, robul lui Dumnezeu Ioan a urcat patetic Golgota acestui veac, alternînd diatriba proorocească a Bibliei cu maiestatea sublimă a imnicii bizantine, "nebun" întru Hristos şi întru Neamul lui răstignit printre imperii. "Sărac cu duhul" în sensul pur al Evangheliei, el a fost, într-un tîrziu uituc de lume românească, dulce-cîntătorul Răsăritului fără de apus, "glasul care strigă în pustie" şi nu cunoaşte preget, *logos*-ul seren-apocaliptic al "pămîntului transfigurat"...

Lumină lină leac divin
Încununîndu-l pe străin
Deasupra stinsului pămînt
Lumină lină – Logos sfînt

Dumnezeu să-l odihnească şi să-l ţină viu în inimile noastre.

Răzvan CODRESCU

1910 CENTENAR ARSENIE BOCA 2010

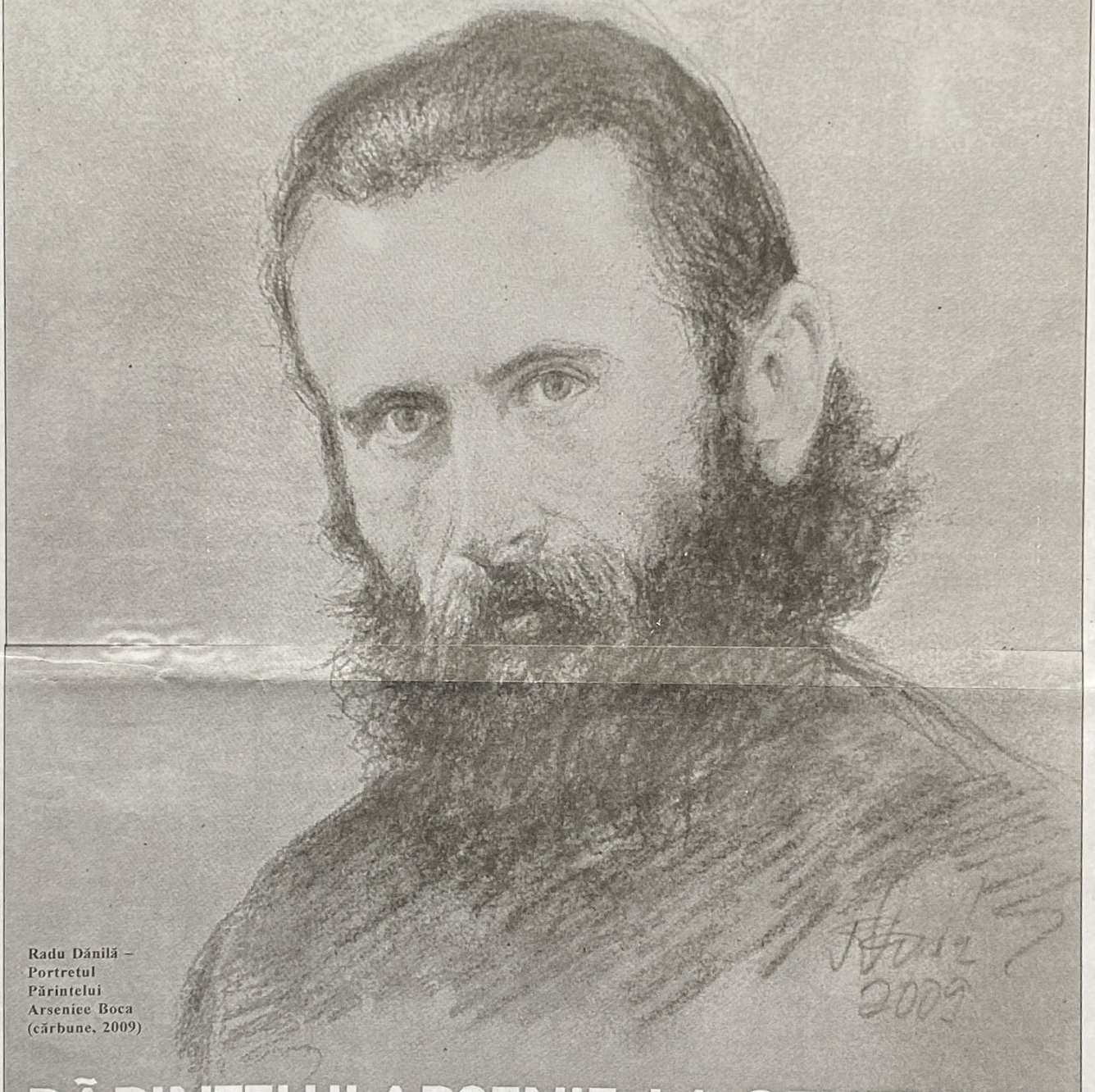

Radu Dănilă – Portretul Părintelui Arseniee Boca (cărbune, 2009)

PĂRINTELUI ARSENIE, LA CENTENAR

PE 29 SEPTEMBRIE 2010
S-AU ÎMPLINIT 100 DE ANI DE LA NAȘTEREA,
LA VAȚA DE SUS,
A SFÎNTULUI NECANONIZAT AL ARDEALULUI
ORTODOX, ARSENIE ZIAN BOCA,
ÎNAINTEMERGĂTORUL VEȘNICIEI ROMÂNEȘTI,
CĂRUIA ÎI ÎNCHIN CU PLECĂCIUNE ÎN DUH
ACESTE STIHURI DE TÎRZIU DE LUME.

RĂZVAN CODRESCU

De la Vața-n Sibii, din Prislop la Sinaia,
munții îi știu pe de rost vîlvătaia,
și-n Sîmbăta lui de de-a pururea Sus
lumina mai are atîtea de spus!

Sîn Zianul Arsenie e mai viu decît noi
și în veacul de-acum, și în veacul de-apoi;
e viață de taină și clară-vedere,
iar neamul prin el după Cruce se cere.

Sîn Zianul Arsenie e darul tîrziu
a tot ce-a rămas din Valahii mai viu,
și-oricît pasul vremii de tare ne-ar bate,
nu-i nimeni să-l poată goni din cetate.

Sîn Zianul Arsenie e temeiul prin care
iubirea se-ntoarce-napoi la izvoare,
și nu-și mai e sieși făptura măsură,
ci Duhul ce-n ea zămislește și-ndură.

Sîn Zianul Arsenie e mai multul ce știe
că nu-i plinătate de nu e pustie,
iar tîlc de rîvnim, să-l căutăm se cuvine
în raiul nebun al uitării de sine.

Sîn Zianul Arsenie e visul frumos
pe care-l visează pe lume Hristos,
și-n umbra lui moartea, din cruntă ce este,
se face, cu iadul cu tot, de poveste...

De la Vața-n Sibii, din Prislop la Sinaia,
munții îi știu pe de rost vîlvătaia,
și-n Sîmbăta lui de de-a pururea Sus
lumina mai are atîtea de spus!

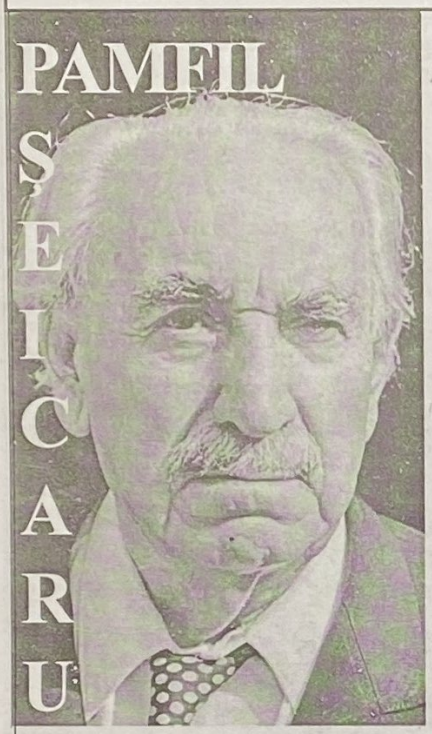

AȘA CUM A FOST

Un erou al întregirii naționale și cel mai mare jurnalist român al secolului XX (31)

LA MÜNCHEN ÎN GERMANIA FEDERALĂ

(urmare din numărul trecut)

Eu, ajuns la Feldafing, fusesem imediat luat în primire, mi se dăduse camera unde trebuia să-mi petrec timpul și mă pregăteam pentru cercetări. Luni, 20 octombrie 1980, după vizita medicului de specialitate, îmi telefonează soția doctorului Vasile Iliescu că *Bădia* decedase. Pentru mine, în situația în care mă găseam, a fost o noutate încă și mai dureroasă. Sâmbăta care a venit, m-am dus să iau parte la serviciul religios care se făcea pentru înmormântarea lui la cimitirul din Dachau. Ducându-l pe drumul fără sfârșit, am făcut o serie de fotografii, să le am ca amintire. Au fost ultimile și îmi revin în minte cuvintele lui spuse cândva: *Fiecare purtăm în noi un vis, un vis care ne domină, care ne pecetluiește gândurile, ne parfumează existența. Și acest vis obsedant formează germenul vieții noastre ulterioare...* Câtă dreptate avea acest om visător!

O personalitate românească fusese obligată să ducă mizeria exilului până la ultima picătură, iar moartea care îi fusese predestinată începuse poate demult. 10 august 1944 a fost data când trebuia să plece cu o misiune în Europa Occidentală și n-avea idee că era o plecare definitivă. Viața lui dusă în exil a fost plină de dureri și greutăți, nu numai familiale. Trăia într-o lume pe care niciodată n-a fost în stare să o înțeleagă până la capăt, într-o lume înșelătoare, fără viitorul pe care și-l dorea. Nu putea să se schimbe și nu se putea adapta. Era visător și, ca orice visător, ducea cu el o idee care niciodată n-a fost realizată cum își dorea el. Luptase cu putere pentru fericirea neamului din care se trăgea, își făcuse planuri pentru o lume mai fericită, dorind să ajungă într-o Românie fermecătoare și frumoasă ca în povești. Poporul român lăsat în urmă cu decenii îl întrista imens, iar gândurile îi erau veșnic la România. N-a putut înțelege că se afla într-o lume liberă care n-avea nici cel mai mic interes pentru cei din Răsărit. Visul lui ar fi fost să facă mult pentru cei lăsați în urmă, dar toate încercările lui au fost zadarnice. Probabil, în momentul când inima îi era pe punctul să înceteze, vor fi trecut în fugă prin creierul lui amintiri din timpul când luptase pentru întregirea națională a României, când temeritatea sa putea fi plătită cu viața. N-a fost înțeles și cei care și-au vândut țara au profitat. Curajosul ziarist român, care era o piedică în drumul multora, plecase pe un drum îndelungat, fără întoarcere. Mulți dintre cei care nu acceptau prezența lui în Occident respirau acum ușurați: Pamfil Șeicaru încetase să mai fie și puteau să-și facă de cap.

Către seară, după înmormântare, ne-am întâlnit la fosta lui locuință din Dachau. Acolo am stat de vorbă cu Viorela și i-am cerut să-mi lase manuscrisele să le fotocopiez. A fost de acord și puteam să mă reîntorc liniștit la spitalul din Feldafing, în care mai aveam câteva zile de așteptat. A doua zi, înainte de reîntoarcerea la Feldafing, m-am dus la Dachau, am intrat în fosta lui locuință și am dat peste Viorela, care, după ce răsfoia cărțile, le arunca toate pe jos. Căuta bani și nu înțelegea că nu va găsi nimic. Din cele aruncate pe jos mi-a dat câteva cărți, spunând că ziua următoare se reîntoarce la Paris, iar eu trebuia să mă reîntorc la spitalul din Feldafing, unde mai aveam o săptămână de așteptat. Încă nu plecasem de la sanatoriu și pe data de 1 noiembrie 1980, către seară, mi-a venit un telefon de la Viorela. Îmi telefona că va fi în drum spre München, să ridice arhiva, dar sunt sigur că era deja în Bavaria. N-aveam dreptul să mă împotrivesc, era o chestiune familială și i-am răspuns că poate face tot ce vrea. Când a fost la München n-am văzut-o, a ridicat arhiva și a plecat imediat în Franța, de unde mi-a trimis un inventar cronologic și o scrisoare.

Cu asta credeam că problema Pamfil Șeicaru se terminase, Vasile C. Dumitrescu era noul director al ziarului *Curentul* și eu eram liber să duc o viață mai liniștită. Viorela, când ajunsese în capitala Franței, predase o mare parte din manuscrise unui domn Pierre Cârjeu din Paris. Cârjeu era cel care conducea Biblioteca Română. O parte din manuscrise a fost dată lui Ion Rațiu, la Londra, ca și o parte din tablouri. Toate aceste informații le-am aflat din scrisoarea trimisă lui nea Costache de Claude Vergne, fostul bărbat al Viorelei, imediat după accidentul mortal de mașină. În fine, știam ce se întâmplase cu manuscrisele lui Șeicaru, ca pe urmă să mi se raporteze că Biblioteca Română din Paris luase foc și manuscrisele dispăruseră, nu mai existau pentru cei care ar fi avut nevoie de ele. Din fericire, articolele lui răspândite prin presa exilului au rămas și sunt cea mai concretă dovadă pentru posteritate.

La șase luni și ceva de la înmormântarea *Bădiei*, mă aflam la *Radio Europa Liberă* și dintr-odată sună telefonul. Am ridicat receptorul și m-am prezentat în mod obișnuit: *De Flers speaking.* La telefon am auzit vocea unei persoane care îmi spunea că se numește Ovidiu Ionescu, este nepotul lui Pamfil Șeicaru și ar dori să stea de vorbă cu mine. Ne-am întâlnit la Münchener Freiheit, la barul care se află sub gara de transport rutier. M-am dus cu el să bem o bere și m-a surprins cu următoarele cuvinte:

- Dumneata l-ai ajutat pe unchiul Pamfil, pe Veguța și pe Costache, și atunci dumneata trebuie să mă ajuți și pe mine!

Rămăsesem uimit de atâta nerușinare, nu-mi venea să cred ce spunea tânărul din fața mea! Abia sosise și declara cu neobrăzare că eram dator să-l ajut și pe el!

- Domnule Ionescu, dacă i-am ajutat pe *Bădia*, pe Veguța și pe nea Costache, am făcut-o din motive care pe dumneata nu te interesează și, în afară de asta, nu sunt dator să stau lă dispoziția nepotului. Nu știu cine ești, abia acum ne-am cunoscut și nu o pot face. Am o familie destul de mare, care își cere drepturile.

Ne-am despărțit și credeam că înțelesese, dar n-a fost așa. S-a băgat pe sub pielea lui Vasile C. Dumitrescu, care l-a sprijinit să primească dreptul de refugiat în Republica Federală Germană, apoi l-a întâlnit pe doctorul Vasile Iliescu, căruia îi spusese exact cum făcuse și cu mine: *Dumneata trebuie să-mi dai medicamentele de care am nevoie, este datoria dumitale!* Doctorul Vasile Iliescu l-a luat la zor, aruncându-i în față că nu are nici un fel de obligații față de nepotul lui Șeicaru. Nu este nevoie să spun că întrerupsese legăturile și cu Vasile C. Dumitrescu, noul director al ziarului *Curentul*. Ceva nu mergea, căruța se rupsese și m-am pomenit cu Vasile care îmi aducea câteva hârtii. Ovidiu Ionescu arăta că este singurul moștenitor al lui Pamfil Șeicaru, direct chiar, fără ca Ioana, fata Viorelei și nepoata directă a *Bădiei*, să facă un protest oficial. Vasile C. Dumitrescu n-a stat mult pe gânduri și l-a dat în judecată, anunțându-mă că ar fi cazul să o fac și eu. După părerea lui Vasile, nu trebuiau să fie doi avocați și i-am scris doctorului Tempelmann, așa cum m-a sfătuit el. Era avocatul lui și la 18 Iunie 1988 l-am însărcinat pe doctorul Tempelmann cu procesul de defăimare, la care mi-a răspuns pe 12 septembrie 1988 că se va ocupa cu procesul înaintat de mine. Am la dispoziție toată corespondența cu el, dar nu s-a mișcat absolut de loc și un an de zile n-a făcut mai nimic.

Anul trecuse și de la Judecătoria din München am primit o scrisoare prin care mi se spunea că *actul Ovidiu Ionescu se închide,* deoarece nu m-am mișcat și n-am contribuit cu nimic în cazul Ionescu. Nu era vina mea, ci a biroului doctorului Tempelmann, care m-a lăsat complet în necunoștință de cauză, așa cum o făcuse și Vasile C. Dumitrescu. Primisem de la Vasile o invitație telefonică în care nu făcea precizări, dar ar fi dorit să fiu prezent la proces. M-am dus și am făcut naveta *Alte Justizgebäude* și *Neue Justizgebäude*, fără să găsesc sala unde avea loc procesul. Cu asta, pentru mine, procesul se terminase și m-am reîntors la birou.

(Va urma)

René Al. DE FLERS
(München)

www.punctecardinale.ro
e-mail: ligia.banea@yahoo.com
PUNCTE CARDINALE S. R. L.
cont: B. R. D. Sibiu RO48BRDE330SV02146903300
ISSN: 1223-3145

DIRECTOR FONDATOR: GABRIEL CONSTANTINESCU
Răzvan Codrescu (redactor șef),
Demostene Andronescu (redactor șef-adjunct), Andreea Banea
(secretar de redacție), Ligia Banea (tehnoredactor), Marcel Petrișor (redactor)
Adresa Redacției: 550399 SIBIU, Calea Dumbrăvii 109, tel./fax 0269/422536, mobil 0730023992

Tehnoredactare computerizată
PUNCTE CARDINALE
Tipar: NOBLESSE S.R.L